

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2021/1153 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 7ης Ιουλίου 2021****για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014****(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως τα άρθρα 172 και 194,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽³⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Για να επιτευχθεί έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, να τονωθεί η δημιουργία θέσεων εργασίας και να τηρηθούν οι μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, η Ένωση χρειάζεται σύγχρονες και υψηλών επιδόσεων πολυτροπικές υποδομές στον τομέα της των μεταφορών, τον τομέα της της ενέργειας και τον ψηφιακό τομέα της, προκειμένου να διευκολυνθεί η σύνδεση και η ενσποίηση της Ένωσης και όλων των νησιών και περιφερειών της, συμπεριλαμβανομένων των απομακρυσμένων, των εξόχως απόκεντρων, των περιφερειακών, των ορεινών και των αραιοκατοικημένων περιοχών της. Οι εν λόγω συνδέσεις αναμένεται ότι θα συμβάλουν στη βελτίωση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, των εμπορευμάτων, των κεφαλαίων και των υπηρεσιών. Τα διευρωπαϊκά δίκτυα θα πρέπει να διευκολύνουν τις διασυνοριακές συνδέσεις, να ενισχύσουν τη μεγαλύτερη οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και να συνεισφέρουν στη διαμόρφωση πιο ανταγωνιστικής και βιώσιμης κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, καθώς και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.
- (2) Σκοπός του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» («ΜΣΕ») είναι να επιταχυνθούν οι επενδύσεις στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων και να μοχλευθεί χρηματοδότηση τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα, παράλληλα δε να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου και να τηρηθεί η αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας. Ο ΜΣΕ θα πρέπει να καταστήσει δυνατή την πλήρη αξιοποίηση συνεργειών μεταξύ του τομέα των μεταφορών, του τομέα της ενέργειας και του ψηφιακού τομέα, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό την αποτελεσματικότητα της δράσης της Ένωσης και καθιστώντας δυνατή την ελαχιστοποίηση των δαπανών υλοποίησης.
- (3) Ο ΜΣΕ θα πρέπει επίσης να συμβάλει στη δράση της Ένωσης κατά της κλιματικής αλλαγής και να υποστηρίξει περιβαλλοντικά και κοινωνικά βιώσιμα έργα, συμπεριλαμβανομένων, ανάλογα με την περίπτωση, ενεργειών μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτήν. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να ενισχυθούν η συμβολή του ΜΣΕ στην επίτευξη των σκοπών και των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού που εγκρίθηκε βάσει της σύμβασης-πλαίσου των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος ⁽⁴⁾ («συμφωνία του Παρισιού»), καθώς και των στόχων για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030 και του μακροπρόθεσμου στόχου απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές.
- (4) Ο ΜΣΕ θα πρέπει να εγγυάται υψηλό επίπεδο διαφάνειας και να διασφαλίζει τη δημόσια διαβούλευση σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό και εθνικό δίκαιο.
- (5) Ο παρών κανονισμός, αντικατοπτρίζοντας τη σπουδαιότητα της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της Ένωσης για την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού και των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, προορίζεται να συμβάλει στην ενσωμάτωση των δράσεων για το κλίμα και στην επίτευξη του συνολικού στόχου τουλάχιστον το 30 % των δαπανών του ενωσιακού προϋπολογισμού που στηρίζουν στόχους για το κλίμα. Επιπλέον, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να συμβάλει στη φιλοδοξία το 7,5 % των ετήσιων δαπανών στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου («ΠΔΠ») 2021-2027 να κατευθυνθεί σε στόχους για τη βιοποικιλότητα το έτος 2024 και το 10 % των ετήσιων δαπανών στο πλαίσιο του ΠΔΠ 2021-2027 σε στόχους για τη βιοποικιλότητα τα έτη 2026 και 2027, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις υπάρχουσες αλληλεπικαλύψεις ανάμεσα στους στόχους για το κλίμα

⁽¹⁾ ΕΕ C 440 της 6.12.2018, σ. 191.

⁽²⁾ ΕΕ C 461 της 21.12.2018, σ. 173.

⁽³⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 (ΕΕ C 158 της 30.4.2021, σ. 884) και θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση της 14ης Ιουνίου 2021 (ΕΕ C 276 της 9.7.2021, σ. 1). Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Ιουλίου 2021 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽⁴⁾ ΕΕ L 282 της 19.10.2016, σ. 4.

και για τη βιοποικιλότητα. Μέσω των δράσεών του, ο ΜΣΕ θα πρέπει να συνεισφέρει το 60 % του συνολικού του χρηματοδοτικού κονδυλίου σε στόχους για το κλίμα, με βάση, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους συντελεστές: i) 100 % για δαπάνες που αφορούν τις σιδηροδρομικές υποδομές, τις υποδομές φόρτισης, τα εναλλακτικά και βιώσιμα καύσιμα, τις καθαρές αστικές συγκοινωνίες, τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας, την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, τα έξυπνα δίκτυα, τις εκπομπές CO₂ από τις μεταφορές και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ii) 40 % για τις εσωτερικές πλωτές οδούς και τις πολυτροπικές μεταφορές, καθώς και τις υποδομές φυσικού αερίου, υπό την προϋπόθεση ότι καθιστά δυνατή την αύξηση της χρήσης υδρογόνου ή βιομεθανίου από ανανεώσιμες πηγές. Οι λεπτομερείς συντελεστές παρακολούθησης των δαπανών για το κλίμα που εφαρμόζονται θα πρέπει να συνάδουν με εκείνους που ορίζονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁵⁾, κατά περίπτωση. Οι σχετικές δράσεις θα προσδιοριστούν κατά την προετοιμασία και την υλοποίηση του ΜΣΕ και θα επανεξεταστούν στο πλαίσιο των σχετικών διαδικασιών αξιολόγησης και επανεξέτασης. Για να μην καταστούν οι υποδομές ευάλωτες σε ενδεχόμενες μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και για να διασφαλισθεί ότι θα περιληφθεί στην οικονομική αξιολόγηση του έργου το κόστος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που θα προκύψουν από το έργο, τα έργα που θα στηριχθούν από τον ΜΣΕ θα πρέπει να είναι ανθεκτικά στην κλιματική αλλαγή, ανάλογα με την περίπτωση, σύμφωνα με κατευθυντήριες γραμμές που θα πρέπει να εκπονήσει η Επιτροπή σε συνάφεια με τις κατευθυντήριες γραμμές που έχουν εκπονηθεί για άλλα προγράμματα της Ένωσης.

- (6) Σύμφωνα με το άρθρο 8 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), σε όλες τις δράσεις της η Ένωση επιδιώκει να εξαλειφθούν οι ανισότητες και να προαχθεί η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η ισότητα των φύλων, καθώς και τα ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες για όλους, και η ενσωμάτωση αυτών των στόχων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να προάγονται καθ' όλη τη διάρκεια της αξιολόγησης, της προετοιμασίας, της υλοποίησης και της παρακολούθησης του ΜΣΕ.
- (7) Με σκοπό τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων σχετικά με την απορρόφηση των κονδυλίων της Ένωσης για την υποστήριξη των μέτρων που λαμβάνονται με σκοπό τη συμμόρφωση προς τους στόχους της οδηγίας (ΕΕ) 2016/2284 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁶⁾, θα πρέπει να παρακολουθούνται οι δαπάνες που σχετίζονται με τη μείωση των εκπομπών ή των ατμοσφαιρικών ρύπων δυνάμει της εν λόγω οδηγίας.
- (8) Ένας σημαντικός στόχος του ΜΣΕ είναι η αύξηση των συνεργιών και της συμπληρωματικότητας μεταξύ του τομέα των μεταφορών, του τομέα της ενέργειας και του ψηφιακού τομέα. Προς τον σκοπό αυτό, ο ΜΣΕ θα πρέπει να προβλέπει την έγκριση προγραμμάτων εργασιών τα οποία θα μπορούσαν να έχουν ως αντικείμενο ειδικά πεδία παρέμβασης, για παράδειγμα όσον αφορά τη συνδεδεμένη και αυτοματοποιημένη κινητικότητα ή τα βιώσιμα εναλλακτικά καύσιμα. Η παροχή της δυνατότητας ψηφιακής επικοινωνίας θα μπορούσε να αποτελέσει αναπόσπαστο μέρος ενός έργου κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών. Πέραν αυτού, ο ΜΣΕ θα πρέπει να προβλέπει, σε κάθε τομέα, τη δυνατότητα να θεωρούνται επιλέξιμα ορισμένα στοιχεία συνεργιών που αφορούν άλλον τομέα, εφόσον η προσέγγιση αυτή βελτιώνει το κοινωνικοοικονομικό όφελος της επένδυσης. Θα πρέπει να παρέχονται κίνητρα για συνέργειες μεταξύ τομέων μέσω των κριτηρίων ανάθεσης κατά την επιλογή των δράσεων, καθώς και μέσω της αύξησης της συγχρηματοδότησης.
- (9) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/20123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽⁷⁾ καθορίζει κατευθυντήριες γραμμές για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών («ΔΕΔ-Μ») («κατευθυντήριες γραμμές για το ΔΕΔ-Μ») οι οποίες προσδιορίζουν τις υποδομές του ΔΕΔ-Μ, εξειδικεύουν τις απαιτήσεις που πρέπει να πληροί και προβλέπουν τα μέτρα υλοποίησής του. Συγκεκριμένα, στις κατευθυντήριες γραμμές για το ΔΕΔ-Μ προτείνεται η ολοκλήρωση του κεντρικού δικτύου έως το 2030, με τη δημιουργία νέων υποδομών και με ουσιαστική αναβάθμιση και αποκατάσταση των υφιστάμενων υποδομών που είναι απαραίτητες για τη διασφάλιση της συνέχειας του δικτύου.
- (10) Προκειμένου να διασφαλίζεται η συνδεσιμότητα σε ολόκληρη την Ένωση, οι δράσεις που συμβάλλουν στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των μεταφορών και οι οποίες χρηματοδοτούνται από τον ΜΣΕ θα πρέπει να βασίζονται στη συμπληρωματικότητα όλων των τρόπων μεταφοράς για τη συγκρότηση αποδοτικών, διασυνδεδεμένων και πολυτροπικών δικτύων. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει δρόμους σε εκείνα τα κράτη μέλη όπου εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές επενδυτικές ανάγκες για την ολοκλήρωση του κεντρικού οδικού τους δικτύου ΔΕΔ-Μ.

⁽⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το μέσο για τη χρηματοδοτική στήριξη στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων και της πολιτικής θεωρήσεων (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 159).

⁽⁶⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2284 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016, σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων, την τροποποίηση της οδηγίας 2003/35/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2001/81/ΕΚ (ΕΕ L 344 της 17.12.2016, σ. 1).

⁽⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, περί των προσαρμογών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 661/2010/ΕΕ (ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 1).

- (11) Σύμφωνα με το άρθρο 193 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) («δημοσιονομικός κανονισμός»), είναι δυνατή η επιχορήγηση ενέργειας που έχει ήδη αρχίσει μόνο στις περιπτώσεις που ο αιτών μπορεί να αποδείξει την ανάγκη έναρξης της ενέργειας πριν από την υπογραφή της συμφωνίας επιχορήγησης. Ωστόσο, οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης επιχορήγησης δεν είναι επιλέξιμες, με εξαίρεση δεόντως αιτιολογημένες εξαιρετικές περιπτώσεις. Προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε διαταραχή της ενωσιακής στήριξης που θα μπορούσε να είναι επίζημα για τα συμφέροντα της Ένωσης, θα πρέπει να είναι δυνατόν, για περιορισμένο χρονικό διάστημα στην αρχή του ΠΔΠ 2021-2027, για δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο ενεργειών που στηρίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού και οι οποίες έχουν ήδη αρχίσει να θεωρούνται επιλέξιμες από την 1η Ιανουαρίου 2021, ακόμη και αν αυτές πραγματοποιήθηκαν πριν από την υποβολή της αίτησης επιχορήγησης.
- (12) Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για το ΔΕΔ-Μ, είναι αναγκαίο να υποστηριχθούν κατά προτεραιότητα τα εν εξελίξει έργα ΔΕΔ-Μ, καθώς και οι διασυνοριακές συνδέσεις και οι ελλείποντες κρίκοι, και να διασφαλιστεί, κατά περίπτωση, ότι οι στηριζόμενες δράσεις συνάδουν με τα προγράμματα εργασιών για τους διαδρόμους που καθορίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 και με τη συνολική ανάπτυξη του δικτύου όσον αφορά τις επιδόσεις και τη διαλειτουργικότητα.
- (13) Ειδικότερα, η πλήρης ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Συστήματος Διαχείρισης της Σιδηροδρομικής Κυκλοφορίας («ERTMS») στο κεντρικό δίκτυο μέχρι το 2030, όπως προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, απαιτεί την αύξηση της στήριξης σε ενωσιακό επίπεδο και την παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών.
- (14) Επιπλέον, η σύνδεση των αερολιμένων με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ είναι μια σημαντική προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση του κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ και για τη διασφάλιση αποτελεσματικής διατropicότητας. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη δημιουργία τέτοιων συνδέσεων όπου δεν υπάρχουν.
- (15) Για την υλοποίηση διασυνοριακών δράσεων απαιτείται υψηλός βαθμός ολοκλήρωσης όσον αφορά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση. Χωρίς να δίδεται προτεραιότητα σε κανένα από τα ακόλουθα παραδείγματα, η ολοκλήρωση αυτή θα μπορούσε να αποδειχθεί μέσω της σύστασης εταιρείας μεμονωμένου έργου, κοινής δομής διακυβέρνησης, κοινοπραξίας, διμερούς νομικού πλαισίου, πλαισίου βασισμένου σε εκτελεστική πράξη δυνάμει του άρθρου 47 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 ή οποιασδήποτε άλλης μορφής συνεργασίας. Θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η δημιουργία δομών ενοποιημένης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των κοινοπραξιών, μεταξύ άλλων μέσω υψηλότερου επιπέδου συγχρηματοδότησης.
- (16) Ο εξορθολογισμός των μέτρων για την προώθηση της υλοποίησης του ΔΕΔ-Μ, τα οποία επί του παρόντος βρίσκονται στο στάδιο της ανάπτυξης, αναμένεται να στηρίξει την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των έργων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των μεταφορών.
- (17) Για να ληφθούν υπόψη οι αυξανόμενες ροές μεταφορών και η εξέλιξη του ΔΕΔ-Μ, η χάραξη των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου και των προκαθορισμένων τμημάτων τους θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί. Τέτοιες αναπροσαρμογές στους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου δεν θα πρέπει να επηρεάσουν την ολοκλήρωση του κεντρικού δικτύου έως το 2030, θα πρέπει να βελτιώσουν την κάλυψη του εδάφους των κρατών μελών από τους διαδρόμους και θα πρέπει να είναι αναλογικές για να διαφυλαχθεί η συνοχή και η αποτελεσματικότητα της ανάπτυξης και του συντονισμού των διαδρόμων. Για τον λόγο αυτό, το μήκος των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου δεν θα πρέπει να αυξηθεί περισσότερο από 15 %. Σε εύθετο χρόνο, η χάραξη των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της επανεξέτασης της υλοποίησης του κεντρικού δικτύου που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1315/2013. Κατά την επανεξέταση θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι περιφερειακές διασυνοριακές σιδηροδρομικές συνδέσεις επί του ΔΕΔ-Μ που έχουν εγκαταλειφθεί ή αποξηλωθεί, καθώς και άλλες αλλαγές στο εκτεταμένο δίκτυο και ο αντίκτυπος της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση.
- (18) Είναι αναγκαίο να προωθηθούν δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις σε όλους τους τρόπους μεταφοράς προκειμένου να προωθηθεί η έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, πολυτροπική, χωρίς αποκλεισμούς, προσιτή, ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα σε ολόκληρη την Ένωση. Στην ανακοίνωσή της της 31ης Μαΐου 2017 με τίτλο «Η Ευρώπη σε κίνηση: Θεματολόγιο για κοινωνικά δίκαιη μετάβαση σε καθαρή, ανταγωνιστική και συνδεδεμένη κινητικότητα για όλους», η Επιτροπή παρουσίασε μια ευρεία δέσμη πρωτοβουλιών με σκοπό να καταστεί ασφαλέστερη η κυκλοφορία, να ενθαρρυνθεί

(*) Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193 της 30.7.2018, σ. 1).

η έξυπνη χρέωση χρήσης του οδικού δικτύου, να μειωθούν οι εκπομπές CO₂, η ατμοσφαιρική ρύπανση και η συμφόρηση, να προωθηθεί η συνδεδεμένη και αυτόνομη κινητικότητα και να διασφαλισθούν κατάλληλες συνθήκες εργασίας και χρόνος ανάπαυσης για τους εργαζομένους. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες θα πρέπει να συνοδευθούν από χρηματοδοτική στήριξη της Ένωσης μέσω του ΜΣΕ, κατά περίπτωση.

- (19) Βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για το ΔΕΔ-Μ, όσον αφορά τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία, το ΔΕΔ-Μ απαιτείται να διευκολύνει την απαλλαγή όλων των τρόπων μεταφοράς από τις ανθρακούχες εκπομπές με την τόνωση της ενεργειακής απόδοσης και τη χρήση εναλλακτικών καυσίμων, τηρουμένης της αρχής της τεχνολογικής ουδετερότητας. Η οδηγία 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁹⁾ ορίζει κοινό πλαίσιο μέτρων για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων για όλους τους τρόπους μεταφοράς στην Ένωση, ώστε να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και να μετριαστούν οι περιβαλλοντικές και κλιματικές επιπτώσεις των μεταφορών. Η εν λόγω οδηγία απαιτεί επίσης από τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, θα υπάρχουν δημοσίως προσβάσιμα σημεία επαναφόρτισης ή ανεφοδιασμού. Όπως περιέγραψε η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της της 8ης Νοεμβρίου 2017 με τίτλο «Επίτευξη των στόχων όσον αφορά την κινητικότητα χαμηλών εκπομπών – Η Ευρωπαϊκή Ένωση που προστατεύει τον πλανήτη, ισχυροποιεί τους καταναλωτές της και υπερασπίζεται τη βιομηχανία της και τους εργαζομένους της», είναι απαραίτητη μια ολοκληρωμένη σειρά μέτρων για την προώθηση της κινητικότητας χαμηλών εκπομπών, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής στήριξης, εφόσον οι συνθήκες στην αγορά δεν προσφέρουν επαρκή κίνητρα.
- (20) Στο πλαίσιο της ανακοίνωσής της της 17ης Μαΐου 2018 με τίτλο «Βιώσιμη κινητικότητα για την Ευρώπη: ασφαλής, συνδεδεμένη και καθαρή», η Επιτροπή τόνισε ότι τα αυτοματοποιημένα οχήματα και τα προηγμένα συστήματα συνδεσιμότητας θα βελτιώσουν την ασφάλεια των οχημάτων και τη δυνατότητα κοινής τους χρήσης, θα τα καταστήσουν δε περισσότερο προσίτα για όλους τους πολίτες, ακόμη και για αυτούς που ενδεχομένως σήμερα δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες κινητικότητας, όπως οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα. Εν προκειμένω, η Επιτροπή πρότεινε επίσης ένα «Στρατηγικό σχέδιο δράσης της ΕΕ για την οδική ασφάλεια» και την τροποποίηση της οδηγίας 2008/96/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁰⁾.
- (21) Προκειμένου να βελτιωθεί η ολοκλήρωση των έργων στον τομέα των μεταφορών σε λιγότερο αναπτυγμένα τμήματα του δικτύου, θα πρέπει να μεταφερθεί στον ΜΣΕ χορήγηση κονδυλίου από το Ταμείο Συνοχής που διέπεται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹¹⁾ για να χρηματοδοτηθούν έργα στον τομέα των μεταφορών στα κράτη μέλη που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής. Σε πρώτη φάση, σε ό,τι αφορά το 70 % του μεταφερόμενου κονδυλίου, η χορήγηση σε επιλέξιμα για χρηματοδότηση έργα θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις εθνικές πιστώσεις βάσει του Ταμείου Συνοχής. Το υπόλοιπο 30 % του μεταφερόμενου κονδυλίου θα πρέπει να διατεθεί σε ανταγωνιστική βάση για τον μεγαλύτερο δυνατό αριθμό έργων στα κράτη μέλη που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής με προτεραιότητα σε διασυνοριακές συνδέσεις και ελλείποντες κρίκους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ισότιμα, θα πρέπει δε να λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα μειονεκτήματα που προκύπτουν από μόνιμες γεωγραφικές αδυναμίες. Η Επιτροπή θα πρέπει να στηρίζει τα κράτη μέλη που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής στις προσπάθειές τους να διαμορφώσουν μια κατάλληλη σειρά επιλέξιμων έργων, ιδίως με την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των αρμόδιων δημόσιων διοικητικών υπηρεσιών.
- (22) Στα συμπεράσματά του της 21ης Ιουλίου 2020, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε ότι, στο ευρύτερο πλαίσιο του ΠΔΠ 2021-2027, 1 384 000 000 EUR (σε τιμές 2018) από τον ΜΣΕ πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την ολοκλήρωση των ελλειπόντων μεγάλων διασυνοριακών σιδηροδρομικών συνδέσεων μεταξύ των χωρών συνοχής για τη στήριξη της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και ότι στο εν λόγω ποσό πρέπει να εφαρμοστούν οι κανόνες συγχρηματοδότησης της μεταφοράς από το Ταμείο Συνοχής στον ΜΣΕ.
- (23) Μετά την κοινή ανακοίνωση της 10ης Νοεμβρίου 2017 με τίτλο «Βελτίωση της στρατιωτικής κινητικότητας στην Ευρωπαϊκή Ένωση», στην κοινή ανακοίνωση της 28ης Μαρτίου 2018 για το σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα τονίστηκε ότι η πολιτική υποδομών μεταφορών προσφέρει μια ξεκάθαρη ευκαιρία να αυξηθούν οι συνέργειες μεταξύ των αμυντικών αναγκών και του ΔΕΔ-Μ, με τον γενικό στόχο να βελτιωθεί η στρατιωτική κινητικότητα σε ολόκληρη την Ένωση, λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική ισορροπία και τα δυνητικά οφέλη για την πολιτική προστασία. Το 2018, σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα, το Συμβούλιο εξέτασε και επικύρωσε τις απαιτήσεις

⁽⁹⁾ Οδηγία 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων (ΕΕ L 307 της 28.10.2014, σ. 1).

⁽¹⁰⁾ Οδηγία 2008/96/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Νοεμβρίου 2008, για τη διαχείριση της ασφάλειας των οδικών υποδομών (ΕΕ L 319 της 29.11.2008, σ. 59).

⁽¹¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 60).

στρατιωτικής φύσης όσον αφορά τις υποδομές μεταφορών και, το 2019, οι υπηρεσίες της Επιτροπής προσδιόρισαν τα τμήματα του ΔΕΔ-Μ που είναι κατάλληλα για διπλή χρήση, συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων αναβαθμίσεων των υφιστάμενων υποδομών. Η χρηματοδότηση της Ένωσης για τα έργα διπλής χρήσης θα πρέπει να εφαρμοσθεί μέσω του ΜΣΕ με βάση τα προγράμματα εργασιών, λαμβάνοντας υπόψη τις εφαρμοστέες απαιτήσεις που θεσπίστηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα και κάθε περαιτέρω ενδεικτικό κατάλογο έργων προτεραιότητας που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το εν λόγω σχέδιο δράσης.

- (24) Οι κατευθυντήριες γραμμές για το ΔΕΔ-Μ αναγνωρίζουν ότι το εκτεταμένο δίκτυο διασφαλίζει την προσβασιμότητα και τη συνδεσιμότητα όλων των νησιών και περιφερειών της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των απομακρυσμένων και άκρως απόκεντρων περιοχών. Επιπλέον, στην ανακοίνωσή της της 24ης Οκτωβρίου 2017 με τίτλο «Ισχυρότερη και ανανεωμένη στρατηγική εταιρική σχέση με τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της ΕΕ», η Επιτροπή τόνισε τις ιδιαίτερες ανάγκες των εξόχως απόκεντρων περιφερειών στον τομέα των μεταφορών, στον τομέα της ενέργειας και στον ψηφιακό τομέα, καθώς και την αναγκαιότητα παροχής επαρκούς ενωσιακής χρηματοδότησης για την κάλυψη αυτών των αναγκών, μεταξύ άλλων μέσω του ΜΣΕ με την εφαρμογή ποσοστών συγχρηματοδότησης έως και 70 % κατ' ανώτατο όριο.
- (25) Λαμβανομένων υπόψη των σημαντικών επενδυτικών αναγκών που είναι ανάγκη να καλυφθούν για να σημειωθεί πρόοδος στην ολοκλήρωση του κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ μέχρι το 2030 (οι οποίες εκτιμώνται σε 350 δισεκατομμύρια EUR την περίοδο 2021-2027), την ολοκλήρωση του εκτεταμένου δικτύου ΔΕΔ-Μ έως το 2050 και των επενδύσεων για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, την ψηφιοποίηση και τις αστικές συγκοινωνίες (οι οποίες εκτιμώνται σε 700 δισεκατομμύρια EUR την περίοδο 2021-2027), είναι σκόπιμο να καταστεί όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική η αξιοποίηση των διάφορων ενωσιακών χρηματοδοτικών προγραμμάτων και μέσων, ώστε να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία των επενδύσεων που στηρίζει η Ένωση. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με μια εξορθολογισμένη διαδικασία επενδύσεων που βελτιώνει την προβολή της δεξαμενής έργων στις μεταφορές και τη συνοχή ανάμεσα στα διάφορα σχετικά προγράμματα της Ένωσης, ιδίως τον ΜΣΕ, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΠΠΑ), το Ταμείο Συνοχής και το πρόγραμμα InvestEU. Συγκεκριμένα, οι ευνοϊκές συνθήκες που περιγράφονται στο παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, κατά περίπτωση.
- (26) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹²⁾ καθορίζει τις προτεραιότητες για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές που είναι ανάγκη να υλοποιηθούν, ώστε να εκπληρωθούν οι στόχοι της ενεργειακής και της κλιματικής πολιτικής της Ένωσης, προσδιορίζει τα έργα κοινού ενδιαφέροντος που είναι αναγκαία για την υλοποίηση των εν λόγω προτεραιοτήτων και προβλέπει μέτρα σχετικά με τη χορήγηση αδειών, τη δημόσια συμμετοχή και τις ρυθμίσεις με σκοπό την επιτάχυνση και/ή τη διευκόλυνση της υλοποίησης των εν λόγω έργων, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων επιλεξιμότητας τέτοιων έργων για χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση. Ο προσδιορισμός των έργων κοινού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό θα συνεχίσει να ακολουθεί την αρχή «προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση», με την αξιολόγηση των έργων βάσει σεναρίων ενεργειακής ζήτησης που συνάδουν πλήρως με τους στόχους της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα.
- (27) Η οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹³⁾ τονίζει την ανάγκη δημιουργίας ευνοϊκού πλαισίου για τη βελτιωμένη χρήση των κονδυλίων της Ένωσης, με ρητή αναφορά στις δράσεις που καθιστούν δυνατή τη στήριξη της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- (28) Ενώ η ολοκλήρωση της υποδομής του δικτύου εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η ενσωμάτωση της διασυνοριακής συνεργασίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η ανάπτυξη ενός έξυπνου και αποδοτικού ενεργειακού συστήματος το οποίο περιλαμβάνει λύσεις αποθήκευσης και ανταπόκρισης στη ζήτηση που συμβάλλουν στην εξισορρόπηση του δικτύου αποτυπώνουν την προσέγγιση που υιοθετήθηκε στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους» με συλλογική ευθύνη για την επίτευξη φιλόδοξου στόχου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας το 2030 και το μεταβληθέν πλαίσιο πολιτικής, διασφαλίζοντας δίκαιη και επαρκή μετάβαση, με φιλόδοξους μακροπρόθεσμους στόχους απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές.
- (29) Οι καινοτόμες τεχνολογίες στις υποδομές που καθιστούν δυνατή τη μετάβαση σε συστήματα ενέργειας και κινητικότητας χαμηλών εκπομπών και βελτιώνουν την ασφάλεια εφοδιασμού, με παράλληλο στόχο διασφάλιση μεγαλύτερης ενεργειακής ανεξαρτησίας της Ένωσης, είναι καίριας σημασίας στο πλαίσιο του θεματολογίου της Ένωσης για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές. Συγκεκριμένα, στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Ενίσχυση των ενεργειακών δικτύων της Ευρώπης», της 23ης Νοεμβρίου 2017, η Επιτροπή τόνισε πως, δεδομένου ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πρόκειται να αποτελούν έως το 2030 το ήμισυ της ηλεκτροπαραγωγής, ο ρόλος της ηλεκτρικής ενέργειας θα αποκτά

⁽¹²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1364/2006/ΕΚ και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 713/2009, (ΕΚ) αριθ. 714/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 (ΕΕ L 115 της 25.4.2013, σ. 39).

⁽¹³⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).

συνεχώς αυξανόμενη σημασία για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές τομέων στους οποίους μέχρι σήμερα κυριαρχούν τα ορυκτά καύσιμα, όπως είναι οι μεταφορές, η βιομηχανία και η θέρμανση και υψύξη, και πως, κατά συνέπεια, η πολιτική για τις διευρωπαϊκές υποδομές ενέργειας πρέπει να εστιάζεται σε επενδύσεις για γραμμές διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας, για αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, για έργα έξυπνων δικτύων και για υποδομές φυσικού αερίου. Για τη στήριξη των ενωσιακών στόχων απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές, ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς και ασφάλειας του εφοδιασμού θα πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη και να δοθεί προτεραιότητα σε τεχνολογίες και έργα που συμβάλλουν στη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών. Η Επιτροπή θα έχει ως στόχο την αύξηση του αριθμού έργων για διασυνοριακά έξυπνα δίκτυα και για καινοτόμο αποθήκευση, καθώς και έργων για μεταφορά CO₂, που θα στηριχθούν στο πλαίσιο του ΜΣΕ.

- (30) Τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας πρόκειται να επιτρέψουν την οικονομικά αποδοτική ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ένωση και την επίτευξη του δεσμευτικού στόχου της Ένωσης για κατανάλωση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε ποσοστό τουλάχιστον 32 % το 2030, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και να συμβάλλουν στη στρατηγική υιοθέτηση καινοτόμων τεχνολογιών στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στα ενδεικτικά παραδείγματα επιλέξιμων τεχνολογιών περιλαμβάνονται η παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας από χερσαίες ή υπεράκτιες αιολικές εγκαταστάσεις, η ηλιακή ενέργεια, η ενέργεια από βιώσιμη βιομάζα, η ωκεάνια ενέργεια, η γεωθερμική ενέργεια ή η ενέργεια από συνδυασμό αυτών, η σύνδεσή τους με το δίκτυο και πρόσθετα στοιχεία, όπως εγκαταστάσεις αποθήκευσης ή μετατροπής. Οι επιλέξιμες δράσεις δεν περιορίζονται στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και μπορούν να καλύπτουν και άλλους φορείς ενέργειας και τη δυνητική ζεύξη τομέων, για παράδειγμα με τη θέρμανση και την ψύξη, την παραγωγή φυσικού αερίου από ηλεκτρική ενέργεια, την αποθήκευση και τη μεταφορά. Τα παραδείγματα αυτά δεν είναι εξαντλητικά, προκειμένου να διατηρηθεί η ευελιξία όσον αφορά τις τεχνολογικές εξελίξεις και επιτεύγματα. Τα εν λόγω έργα δεν συνεπάγονται κατ' ανάγκη φυσική σύνδεση μεταξύ των συνεργαζόμενων κρατών μελών. Τα εν λόγω έργα μπορούν να βρίσκονται στο έδαφος ενός μόνο από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, υπό την προϋπόθεση ότι ισχύουν τα γενικά κριτήρια του μέρους IV του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού.
- (31) Για τη στήριξη της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της διείσδυσης των έργων στην αγορά, η Επιτροπή θα πρέπει να διευκολύνει την ανάπτυξη διασυνοριακών έργων στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Στον τομέα της ενέργειας, ελλείψει επαρκούς διείσδυσης στην αγορά των διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ο αχρησιμοποίητος προϋπολογισμός που προβλέπεται για διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την επίτευξη των στόχων των διευρωπαϊκών ενεργειακών δικτύων για δράσεις που σχετίζονται με έργα κοινού ενδιαφέροντος, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 347/2013, πριν εξεταστεί η πιθανή χρήση του μηχανισμού χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁴⁾.
- (32) Χρειάζεται να υποστηριχθούν έργα έξυπνων δικτύων που ενσωματώνουν την παραγωγή, τη διανομή ή την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση διαχείρισης συστημάτων σε πραγματικό χρόνο και επηρεάζοντας τις διασυνοριακές ροές ενέργειας. Η στήριξη εκ μέρους του ΜΣΕ σε τέτοια έργα θα πρέπει επίσης να αντικατοπτρίζει τον κεντρικό ρόλο των έξυπνων δικτύων στην ενεργειακή μετάβαση και θα πρέπει να συμβάλλει στην κάλυψη των κενών χρηματοδότησης τα οποία αυτή τη στιγμή εμποδίζουν τις επενδύσεις στη μεγάλης κλίμακας ανάπτυξη της τεχνολογίας των έξυπνων δικτύων.
- (33) Στο πλαίσιο της ενωσιακής στήριξης, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις διασυνοριακές ενεργειακές διασυνδέσεις, συμπεριλαμβανομένων αυτών που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στόχων διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας του 10 % για το 2020 και του 15 % για το 2030, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999. Η ανάπτυξη των γραμμών διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας είναι ζωτικής σημασίας για την ολοκλήρωση των αγορών και τον τερματισμό της ενεργειακής απομόνωσης, με το να επιτρέπει τη χρήση περισσότερων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα και συνεπώς να ωφελείται από το διαφορετικό τους χαρτοφυλάκιο ζήτησης και προσφοράς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και από τα υπεράκτια αιολικά δίκτυα και τα έξυπνα δίκτυα και από την ενσωμάτωση όλων των χωρών σε μια ρευστή και ανταγωνιστική αγορά ενέργειας.
- (34) Η επίτευξη της ψηφιακής ενιαίας αγοράς βασίζεται στις υποκείμενες υποδομές ψηφιακής συνδεσιμότητας. Η ψηφιοποίηση της ενωσιακής βιομηχανίας και ο εκσυγχρονισμός τομέων όπως οι μεταφορές, η ενέργεια, η υγειονομική περίθαλψη και η δημόσια διοίκηση εξαρτώνται από την καθολική πρόσβαση σε αξιόπιστα, οικονομικά προσίτα, υψηλής και πολύ υψηλής χωρητικότητας δίκτυα. Η ψηφιακή συνδεσιμότητα έχει καταστεί ένας από τους αποφασιστικούς παράγοντες για τη γεφύρωση οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών χασμάτων, διότι υποστηρίζει τον εκσυγχρονισμό των τοπικών οικονομιών

⁽¹⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).

και προωθεί τη διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Το πεδίο παρέμβασης του ΜΣΕ στον τομέα των υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί ώστε να αντικατοπτρίζει την αυξανόμενη σημασία τους για την οικονομία και την κοινωνία γενικότερα. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να προσδιορισθούν τα κοινού ενδιαφέροντος έργα υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης όσον αφορά την ψηφιακή ενιαία αγορά και να καταργηθεί ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 283/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁵⁾.

- (35) Στην ανακοίνωσή της της 14ης Σεπτεμβρίου 2016 με τίτλο «Συνδεσιμότητα για ανταγωνιστική ψηφιακή ενιαία αγορά – Προς μια ευρωπαϊκή κοινωνία των Gigabit» («στρατηγική της κοινωνίας των Gigabit»), η Επιτροπή καθορίζει στρατηγικούς στόχους για το 2025, με σκοπό να βελτιστοποιηθούν οι επενδύσεις σε υποδομές ψηφιακής συνδεσιμότητας. Η οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁶⁾ έχει ως στόχο, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία ρυθμιστικού περιβάλλοντος το οποίο θα παρέχει κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις σε δίκτυα ψηφιακής συνδεσιμότητας. Ωστόσο, είναι σαφές ότι οι αναπτύξεις δικτύου θα παραμείνουν μη βιώσιμες από εμπορική άποψη σε πολλές περιοχές ανά την Ένωση, λόγω διάφορων παραγόντων, όπως ο εξόχως απόκεντρος χαρακτήρας και οι εδαφικές ή γεωγραφικές ιδιαιτερότητες και η χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού, και λόγω διάφορων κοινωνικοοικονομικών παραγόντων, και, συνεπώς, απαιτούν επειγόντως μεγαλύτερη προσοχή. Επομένως, ο ΜΣΕ θα πρέπει να αναπροσαρμοσθεί για να συμβάλει στην επίτευξη των εν λόγω στρατηγικών στόχων που καθορίζονται στη στρατηγική της κοινωνίας των Gigabit και αποσκοπούν στη συμβολή σε μια ισορροπία μεταξύ αγροτικής και αστικής ανάπτυξης και στη συμπλήρωση της στήριξης για την ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας που παρέχεται από άλλα προγράμματα, ιδίως το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το πρόγραμμα InvestEU.
- (36) Μολονότι όλα τα δίκτυα ψηφιακής συνδεσιμότητας που συνδέονται με το διαδίκτυο είναι εκ φύσεως διευρωπαϊκά, κυρίως λόγω της λειτουργίας των εφαρμογών και υπηρεσιών που αυτά καθιστούν δυνατές, προτεραιότητα για τη στήριξη μέσω του ΜΣΕ θα πρέπει να δοθεί σε δράσεις με τον μεγαλύτερο αναμενόμενο αντίκτυπο στην ψηφιακή ενιαία αγορά, μεταξύ άλλων με την ευθυγράμμιση τους με τους στόχους της στρατηγικής της κοινωνίας των Gigabit, όπως και στον ψηφιακό μετασχηματισμό της οικονομίας και της κοινωνίας, λαμβανομένων υπόψη των ανεπαρκειών της αγοράς και των εμποδίων υλοποίησης που παρατηρούνται.
- (37) Σχολεία, πανεπιστήμια, βιβλιοθήκες, τοπικές, περιφερειακές ή εθνικές διοικητικές υπηρεσίες, βασικοί πάροχοι δημόσιων υπηρεσιών, νοσοκομεία και ιατρικά κέντρα, συγκοινωνιακοί κόμβοι και επιχειρήσεις ψηφιακής έντασης είναι οντότητες και τόποι που μπορούν να επηρεάσουν σημαντικές κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις στις περιοχές όπου βρίσκονται, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών και των αραιοκατοικημένων περιοχών. Οι εν λόγω κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες είναι ανάγκη να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της συνδεσιμότητας Gigabit, ώστε να παρέχουν πρόσβαση στις καλύτερες υπηρεσίες και εφαρμογές για τα νοικοκυριά, τις επιχειρήσεις και τις τοπικές κοινότητες της Ένωσης. Ο ΜΣΕ θα πρέπει να στηρίξει την πρόσβαση σε δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων 5G και άλλης υπερσύγχρονης συνδεσιμότητας, ικανών να παρέχουν συνδεσιμότητα Gigabit για αυτούς τους κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες, με σκοπό να μεγιστοποιηθούν οι θετικές επιπτώσεις τους στην ευρύτερη οικονομία και την κοινωνία στις περιοχές τους, μεταξύ άλλων με τη δημιουργία μεγαλύτερης ζήτησης συνδεσιμότητας και υπηρεσιών από πλευράς των χρηστών.
- (38) Μη συνδεδεμένα εδάφη σε όλη την Ένωση αποτελούν σημεία συμφόρησης και ανεκμετάλλευτο δυναμικό για την ψηφιακή ενιαία αγορά. Στις περισσότερες αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, η συνδεσιμότητα υψηλής ποιότητας με το διαδίκτυο μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην πρόληψη ψηφιακού χάσματος, απομόνωσης και μείωσης του πληθυσμού με τον περιορισμό του κόστους παράδοσης τόσο εμπορευμάτων όσο και υπηρεσιών και στην εν μέρει αντιστάθμιση της απομακρυσμένης θέσης. Η υψηλής ποιότητας συνδεσιμότητα με το διαδίκτυο είναι απαραίτητη για νέες οικονομικές ευκαιρίες, όπως η γεωργία ακριβείας ή η ανάπτυξη της βιοοικονομίας σε αγροτικές περιοχές. Ο ΜΣΕ θα πρέπει να συμβάλλει στην παροχή σταθερής ή ασύρματης συνδεσιμότητας πολύ υψηλής χωρητικότητας σε όλα τα νοικοκυριά στην Ένωση, είτε στην ύπαιθρο είτε στις πόλεις, εστιάζοντας στις αναπτύξεις όπου παρατηρείται ορισμένη ανεπάρκεια της αγοράς η οποία μπορεί να καλυφθεί με τη χρήση επιχορηγήσεων χαμηλής έντασης. Θα πρέπει να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες που υποστηρίζονται από τον ΜΣΕ, με τη δέουσα προσοχή στο επίπεδο συγκέντρωσης κοινωνικοοικονομικών παραγόντων σε συγκεκριμένη περιοχή και στο επίπεδο της χρηματοδότησης που απαιτείται για την επίτευξη κάλυψης. Επίσης, με τον ΜΣΕ θα πρέπει να επιδιωχθεί η επίτευξη ολοκληρωμένης κάλυψης νοικοκυριών και εδαφών, διότι είναι οικονομικά ασύμφορο να αντιμετωπισθούν σε μεταγενέστερο στάδιο τα κενά σε περιοχή που έχει ήδη καλυφθεί.

⁽¹⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 283/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τα διευρωπαϊκά δίκτυα υποδομών των τηλεπικοινωνιών και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1336/97/ΕΚ (ΕΕ L 86 της 21.3.2014, σ. 14).

⁽¹⁶⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΕΕ L 321 της 17.12.2018, σ. 36).

- (39) Πέραν αυτού, με βάση την επιτυχία της πρωτοβουλίας WiFi4EU, ο ΜΣΕ θα πρέπει να εξακολουθήσει να στηρίζει τη δωρεάν ασφαλή παροχή τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας υψηλής ποιότητας στα κέντρα του τοπικού δημόσιου βίου, συμπεριλαμβανομένων των οντοτήτων με δημόσια αποστολή, όπως οι δημόσιες αρχές και οι πάροχοι δημόσιων υπηρεσιών, όπως και σε υπαίθριους χώρους στους οποίους έχει πρόσβαση το ευρύ κοινό, ώστε να προωθηθεί το ψηφιακό όραμα της Ένωσης στις τοπικές κοινότητες.
- (40) Η ψηφιακή υποδομή αποτελεί σημαντικό εφαλτήριο για καινοτομία. Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός της, ο ΜΣΕ θα πρέπει να επικεντρωθεί στη χρηματοδότηση της ψηφιακής υποδομής. Οι ατομικές ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές, όπως αυτές που αφορούν διάφορες τεχνολογίες κατανεμημένου καθολικού ή εφαρμόζουν τεχνητή νοημοσύνη, θα πρέπει συνεπώς να βρίσκονται εκτός του πεδίου εφαρμογής του ΜΣΕ και, αντ' αυτού, να καλύπτονται από άλλα μέσα, όπως το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁷⁾, κατά περίπτωση. Είναι επίσης σημαντικό να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες μεταξύ των διάφορων προγραμμάτων.
- (41) Η βιωσιμότητα των προβλεπόμενων ψηφιακών υπηρεσιών επόμενης γενιάς, όπως οι υπηρεσίες του «διαδικτύου των πραγμάτων» και οι ψηφιακές εφαρμογές, που αναμένεται να αποφέρουν σημαντικά οφέλη σε διάφορους τομείς και στην κοινωνία στο σύνολό της, θα απαιτήσει αδιάλειπτη διασυνοριακή κάλυψη με συστήματα 5G, ιδίως για να καταστεί δυνατή η συνεχής σύνδεση χρηστών και αντικειμένων ενόσω κινούνται. Ωστόσο, τα σενάρια επιμερισμού του κόστους για την ανάπτυξη συστημάτων 5G σε αυτούς τους τομείς παραμένουν ασαφή και οι διαφαινόμενοι κίνδυνοι της εμπορικής εγκατάστασης σε ορισμένα καίρια πεδία είναι πολύ υψηλοί. Οι οδικοί διάδρομοι και οι σιδηροδρομικές συνδέσεις αναμένεται να καταστούν καίρια πεδία στο πρώτο στάδιο των νέων εφαρμογών στον τομέα της συνδεδεμένης κινητικότητας και, συνεπώς, αποτελούν ζωτικής σημασίας διασυνοριακά έργα προς χρηματοδότηση βάσει του ΜΣΕ.
- (42) Η ανάπτυξη δικτύων κορμού ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των υποβρύχιων καλωδίων που συνδέουν ευρωπαϊκά εδάφη με τρίτες χώρες σε άλλες ηπείρους ή που συνδέουν ευρωπαϊκά νησιά, εξόχως απόκεντρες περιφέρειες ή υπερπόντιες χώρες και εδάφη, μεταξύ άλλων μέσω των χωρικών υδάτων της Ένωσης και των αποκλειστικών οικονομικών ζωνών των κρατών μελών, είναι αναγκαία ως εφεδρεία σε τέτοιες κρίσιμες υποδομές, για να αυξηθεί η χωρητικότητα και η ανθεκτικότητα των ψηφιακών δικτύων της Ένωσης, καθώς και ως συμβολή στην εδαφική συνοχή. Ωστόσο, τέτοια έργα συχνά δεν είναι βιώσιμα από εμπορική άποψη χωρίς δημόσια στήριξη. Επιπλέον, θα πρέπει να παρέχεται υποστήριξη, ώστε να συμπληρωθούν οι ευρωπαϊκοί υπολογιστικοί πόροι υψηλών επιδόσεων με κατάλληλες συνδέσεις χωρητικότητας σε terabit.
- (43) Σε δράσεις που συμβάλλουν σε κοινού ενδιαφέροντος έργα υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας θα πρέπει να αναπτυχθεί η βέλτιστη διαθέσιμη και βέλτιστη κατάλληλη τεχνολογία για το συγκεκριμένο έργο, η οποία να προσφέρει την καλύτερη ισορροπία μεταξύ των τεχνολογιών αιχμής όσον αφορά τη χωρητικότητα ροής δεδομένων, την προστασία μετάδοσης, την ανθεκτικότητα του δικτύου και την οικονομική αποδοτικότητα. Οι αναπτύξεις αυτές θα πρέπει να έχουν προτεραιότητα μέσω των προγραμμάτων εργασιών, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που ορίζει ο παρών κανονισμός. Η ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας μπορεί να περιλαμβάνει παθητική υποδομή, ώστε να μεγιστοποιηθούν τα κοινωνικοοικονομικά και τα περιβαλλοντικά οφέλη. Τέλος, κατά την ιεράρχηση των δράσεων, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι δυνητικές θετικές δευτερογενείς συνέπειες από άποψη συνδεσιμότητας, για παράδειγμα όταν ένα εκτελούμενο έργο μπορεί να βελτιώσει το επιχειρηματικό ενδιαφέρον για μελλοντική εγκατάσταση που θα οδηγήσει σε περαιτέρω κάλυψη των εδαφών και του πληθυσμού σε περιοχές οι οποίες δεν καλύπτονται μέχρι σήμερα.
- (44) Η Ένωση έχει αναπτύξει τη δική της δορυφορική τεχνολογία εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονισμού (PNT) (προγράμματα Galileo και EGNOS) και το δικό της σύστημα γεωσκόπησης και παρακολούθησης της γης (Copernicus). Τα προγράμματα Galileo και EGNOS, καθώς και το πρόγραμμα Copernicus, προσφέρουν προηγμένες υπηρεσίες που παρέχουν σημαντικά οικονομικά οφέλη σε δημόσιους και ιδιώτες χρήστες. Συνεπώς, οποιεσδήποτε υποδομές μεταφορών, ενέργειας και ψηφιακής συνδεσιμότητας που χρηματοδοτούνται από τον ΜΣΕ, στις οποίες χρησιμοποιούνται υπηρεσίες PNT ή γεωσκόπησης, θα πρέπει να είναι τεχνικώς συμβατές με τα εν λόγω προγράμματα.

⁽¹⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη και την κατάργηση της απόφασης (ΕΕ) 2015/2240 (ΕΕ L 166 της 11.5.2021, σ. 1).

- (45) Τα θετικά αποτελέσματα της πρώτης πρόσκλησης «συνδυαστικές προτάσεις» που προκηρύχθηκε με βάση το τρέχον πρόγραμμα του 2017 επιβεβαίωσαν τη σημασία και την προστιθέμενη αξία που έχει η χρήση ενωσιακών επιχορηγήσεων σε συνδυασμό με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες ή άλλα αναπτυξιακά και δημόσια χρηματοοικονομικά ιδρύματα, καθώς και από χρηματοοικονομικά ιδρύματα και επενδυτές του ιδιωτικού τομέα, μεταξύ άλλων με συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Ο συνδυασμός πόρων αναμένεται να συμβάλει στην προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων και στην παροχή μόχλευσης για τη συνολική συμβολή του δημόσιου τομέα σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος InvestEU. Επομένως, ο ΜΣΕ θα πρέπει να εξακολουθήσει να στηρίζει δράσεις οι οποίες μπορούν να χρηματοδοτηθούν με συνδυασμό ενωσιακών επιχορηγήσεων με άλλες πηγές χρηματοδότησης.
- (46) Στον κλάδο των μεταφορών, τα ποσά που χρησιμοποιούνται για συνδυαστικές πράξεις δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 10 % του ποσού του Τομέα 1 ομάδα 2 του ΠΔΠ 2021-2017. Θα πρέπει να είναι δυνατή η χρήση συνδυαστικών πράξεων, για παράδειγμα για δράσεις που σχετίζονται με την έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς, προσιτή, ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα.
- (47) Οι στόχοι πολιτικής του ΜΣΕ πρόκειται επίσης να τεθούν σε εφαρμογή με χρηματοδοτικά μέσα και δημοσιονομικές εγγυήσεις με βάση τα σκέλη πολιτικής του προγράμματος InvestEU. Οι δράσεις του ΜΣΕ θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την τόνωση των επενδύσεων με την αντιμετώπιση ανεπαρκειών της αγοράς ή καταστάσεων μη ικανοποιητικής αξιοποίησης των επενδύσεων, κατά τρόπο αναλογικό, χωρίς να επικαλυφθεί ή να παραγκωνισθεί η ιδιωτική χρηματοδότηση, ιδίως όταν οι δράσεις δεν είναι εμπορικά βιώσιμες αλλά έχουν σαφή ενωσιακή προστιθέμενη αξία.
- (48) Για να ευνοηθεί η ολοκληρωμένη ανάπτυξη του κύκλου της καινοτομίας, είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί συμπληρωματικότητα μεταξύ των καινοτόμων λύσεων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων-πλαίσιοι έρευνας και καινοτομίας της Ένωσης και των καινοτόμων λύσεων που αναπτύσσονται με τη στήριξη του ΜΣΕ. Προς τον σκοπό αυτόν, οι συνέργειες με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁸⁾, οφείλουν να διασφαλίζουν ότι διαπιστώνονται και προσδιορίζονται οι ανάγκες έρευνας και καινοτομίας στον τομέα των μεταφορών, τον τομέα της ενέργειας και τον ψηφιακό τομέα εντός της Ένωσης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Πέραν τούτου, οι συνέργειες με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» οφείλουν να διασφαλίζουν ότι ο ΜΣΕ στηρίζει ευρείας κλίμακας εξάπλωση και ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών και λύσεων στον τομέα των μεταφορών, τον τομέα της ενέργειας και τον τομέα των ψηφιακών υποδομών, ιδίως εκείνες που προκύπτουν από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη». Επιπλέον, οι συνέργειες με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» οφείλουν να διασφαλίζουν ότι θα διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων μεταξύ του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και του ΜΣΕ, για παράδειγμα με την προβολή τεχνολογιών από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» με υψηλό βαθμό ετοιμότητας για την αγορά, οι οποίες στη συνέχεια θα μπορούσαν να αναπτυχθούν μέσω του ΜΣΕ.
- (49) Η διάρκεια του ΜΣΕ θα πρέπει να ευθυγραμμιστεί με τη διάρκεια του ΠΔΠ. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να καθορίσει ένα χρηματοδοτικό κονδύλιο για ολόκληρη την περίοδο 2021-2027, το οποίο αποτελεί το ποσό προνομακτικής αναφοράς, κατά την έννοια του σημείου 18 της διοργανικής συμφωνίας, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση, καθώς και για τους νέους ιδίους πόρους, συμπεριλαμβανομένου ενός οδικού χάρτη για την εισαγωγή νέων ιδίων πόρων⁽¹⁹⁾, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.
- (50) Σε επίπεδο Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής αποτελεί το πλαίσιο για τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων εθνικών μεταρρυθμίσεων και την παρακολούθηση της εφαρμογής τους. Τα κράτη μέλη αναπτύσσουν τις δικές τους εθνικές πολυετείς επενδυτικές στρατηγικές για τη στήριξη των εν λόγω μεταρρυθμιστικών προτεραιοτήτων. Οι εν λόγω στρατηγικές θα πρέπει να υποβληθούν μαζί με τα ετήσια εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων ως μέσο περιγραφής και συντονισμού των επενδυτικών σχεδίων προτεραιότητας που πρέπει να στηριχθούν

⁽¹⁸⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 1).

⁽¹⁹⁾ ΕΕ L 433 I της 22.12.2020, σ. 28.

με εθνική ή ενωσιακή χρηματοδότηση ή και τις δύο. Θα πρέπει επίσης να χρησιμεύσουν στην αξιοποίηση της ενωσιακής χρηματοδότησης με συνεκτικό τρόπο και στη μεγιστοποίηση της προστιθέμενης αξίας της χρηματοδοτικής στήριξης που θα ληφθεί κυρίως από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής, την Ευρωπαϊκή Λειτουργία Σταθεροποίησης Επενδύσεων, το πρόγραμμα InvestEU και τον ΜΣΕ, ανάλογα με την περίπτωση. Η χρηματοδοτική στήριξη θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιηθεί κατά τρόπο συνεπή με τα ενωσιακά και τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, κατά περίπτωση.

- (51) Οι οριζόντιοι δημοσιονομικοί κανόνες που εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 322 ΣΛΕΕ έχουν εφαρμογή στον παρόντα κανονισμό. Οι εν λόγω κανόνες θεσπίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό και καθορίζουν ιδίως τη διαδικασία κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού μέσω επιδοτήσεων, βραβείων, προμηθειών και έμμεσης διαχείρισης, και προβλέπουν επαληθεύσεις ως προς την ευθύνη των δημοσιονομικών παραγόντων. Οι κανόνες που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 322 ΣΛΕΕ περιλαμβάνουν επίσης γενικό καθεστώς προϋποθέσεων για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης.
- (52) Οι μορφές χρηματοδότησης και οι μέθοδοι εφαρμογής δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιλεγούν με βάση τη δυνατότητά τους να συμβάλουν στην επίτευξη των ειδικών στόχων των δράσεων και στην παραγωγή αποτελεσμάτων, λαμβανομένων υπόψη, ειδικότερα, του κόστους των ελέγχων, του διοικητικού φόρτου και του αναμενόμενου κινδύνου μη συμμόρφωσης. Κατά την επιλογή ανάμεσα σε αυτές τις εναλλακτικές, θα πρέπει να εξετασθούν επίσης η χρήση κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και μοναδιαίων δαπανών, καθώς και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες, κατά το άρθρο 125 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού.
- (53) Νομικές οντότητες εγκατεστημένες στην Ένωση θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να μπορούν να συμμετέχουν σε αμοιβαία βάση σε ισοδύναμα προγράμματα τρίτων χωρών που συμμετέχουν στο ΜΣΕ.
- (54) Τρίτες χώρες που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) μπορούν να συμμετέχουν σε ενωσιακά προγράμματα στο πλαίσιο της συνεργασίας που εγκαθιδρύεται από τη συμφωνία του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ⁽²⁰⁾ («συμφωνία για τον ΕΟΧ»), η οποία προβλέπει την υλοποίηση των προγραμμάτων με βάση απόφαση που λαμβάνεται βάσει της εν λόγω συμφωνίας. Τρίτες χώρες μπορούν να συμμετάσχουν βάσει άλλων νομικών πράξεων. Στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να εισαχθεί ειδική διάταξη που θα υποχρεώνει τρίτες χώρες να παρέχουν στον αρμόδιο διατάκτη, στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και στο Ελεγκτικό Συνέδριο τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση, ώστε να μπορούν να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.
- (55) Ο δημοσιονομικός κανονισμός καθορίζει τους κανόνες χορήγησης επιχορηγήσεων. Για να ληφθεί υπόψη η ιδιαιτερότητα των δράσεων που στηρίζονται από τον ΜΣΕ και να διασφαλιστεί συνεπής υλοποίηση σε τομείς που καλύπτει ο ΜΣΕ, είναι αναγκαίο να προβλεφθούν πρόσθετες δηλώσεις όσον αφορά τα κριτήρια επιλεξιμότητας και ανάθεσης. Η επιλογή των πράξεων και η χρηματοδότησή τους θα πρέπει να υπόκεινται μόνο στους όρους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό και στον δημοσιονομικό κανονισμό. Με την επιφύλαξη του δημοσιονομικού κανονισμού, θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα τα προγράμματα εργασιών να προβλέπουν απλουστευμένες διαδικασίες.
- (56) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης καθορίζονται στα προγράμματα εργασιών. Στον τομέα των μεταφορών, η ποιότητα και η συνάφεια ενός έργου θα πρέπει επίσης να αξιολογείται λαμβάνοντας υπόψη τον αναμενόμενο αντίκτυπο του έργου στην ευρωπαϊκή συνδεσιμότητα, τη συμμόρφωσή του με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας και τη στρατηγική του όσον αφορά μελλοντικές ανάγκες συντήρησης.
- (57) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²¹⁾ και τους κανονισμούς (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 ⁽²²⁾, (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 ⁽²³⁾ και (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου ⁽²⁴⁾, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων σχετικών με την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη διερεύνηση παρατυπιών, μεταξύ των οποίων απάτες, την ανάκτηση απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τους

⁽²⁰⁾ ΕΕ L 1 της 3.1.1994, σ. 3.

⁽²¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

⁽²²⁾ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.1995, σ. 1).

⁽²³⁾ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτόπιως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

⁽²⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

κανονισμούς (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, η OLAF έχει την εξουσία να διενεργεί διοικητικές έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με στόχο να διαπιστωθεί αν υπήρξε απάτη, διαφθορά ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία έχει την εξουσία, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, να διερευνά και να διώκει αξιόποινες πράξεις που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, κατά τα οριζόμενα στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁵⁾. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης υποχρεούται να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση στην Επιτροπή, στην OLAF, στο Ελεγκτικό Συνέδριο και, όσον αφορά τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, και να διασφαλίζει ότι κάθε τρίτος που συμμετέχει στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης παρέχει ισοδύναμα δικαιώματα.

- (58) Σύμφωνα με την απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου⁽²⁶⁾, τα πρόσωπα και οι οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ) είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση, με την επιφύλαξη των κανόνων και των στόχων του ΜΣΕ και των ενδεχόμενων ρυθμίσεων που ισχύουν στο κράτος μέλος με το οποίο είναι συνδεδεμένη η υπερπόντια χώρα ή το έδαφος.
- (59) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώξει τη συνοχή και τις συνέργειες με τα προγράμματα εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της προενταξιακής βοήθειας κατόπιν των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο της ανακοίνωσης της Επιτροπής, της 6ης Φεβρουαρίου 2018, με τίτλο «Μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια και αυξημένη δέσμευση της ΕΕ απέναντί τους».
- (60) Όταν τρίτες χώρες ή οντότητες εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες συμμετέχουν σε δράσεις που συμβάλλουν σε έργα κοινού ενδιαφέροντος ή σε διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η χρηματοδοτική στήριξη θα πρέπει να διατίθεται μόνο εφόσον είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της επίτευξης των στόχων των εν λόγω έργων. Όσον αφορά τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η συνεργασία μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μιας τρίτης χώρας (και εντός της Ενεργειακής Κοινότητας) θα πρέπει να τηρεί τους όρους που ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 σχετικά με την ανάγκη φυσικής σύνδεσης με την Ένωση.
- (61) Στην ανακοίνωσή της, της 3ης Οκτωβρίου 2017, με τίτλο «Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη και για την Ευρώπη», η Επιτροπή σημειώνει ότι η Ένωση είναι η πιο ανοικτή αγορά παγκοσμίως όσον αφορά τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων προμηθειών, όμως οι άλλες χώρες δεν λειτουργούν πάντα με αμοιβαιότητα δίνοντας πρόσβαση στις αγορές τους για σύναψη δημοσίων συμβάσεων σε ενωσιακές επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, οι δικαιούχοι κονδυλίων του ΜΣΕ θα πρέπει να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητες στρατηγικών προμηθειών που προσφέρει η οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁷⁾.
- (62) Σύμφωνα με τα σημεία 22 και 23 της διοργανικής συμφωνίας, της 13ης Απριλίου 2016, για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου⁽²⁸⁾, ο ΜΣΕ θα πρέπει να αξιολογείται με βάση πληροφορίες που συλλέγονται σύμφωνα με ειδικές απαιτήσεις παρακολούθησης, όπως σχετικά με την παρακολούθηση του κλίματος, ενώ παράλληλα θα αποφεύγεται ο διοικητικός φόρτος, ιδίως για τα κράτη μέλη, και η υπερβολική ρύθμιση. Οι εν λόγω απαιτήσεις θα πρέπει, κατά περίπτωση, να περιλαμβάνουν μετρήσιμους δείκτες ως βάση για την αξιολόγηση των επιπτώσεων που θα έχει ο ΜΣΕ στην πράξη. Η Επιτροπή θα πρέπει να διενεργεί αξιολογήσεις και να τις κοινοποιεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, ώστε να αξιολογούνται η αποτελεσματικότητα και η απόδοση της χρηματοδότησης και ο αντίκτυπός της στους συνολικούς στόχους του ΜΣΕ και να γίνονται οι τυχόν απαραίτητες προσαρμογές.
- (63) Θα πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή, με διαφάνεια και λογοδοσία, κατάλληλα μέτρα παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των μετρήσιμων δεικτών, για την αξιολόγηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο του ΜΣΕ στην επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν την αναγνώριση των επιτευγμάτων του ΜΣΕ. Αυτό το σύστημα υποβολής εκθέσεων για τις επιδόσεις θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα στοιχεία για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του ΜΣΕ και

⁽²⁵⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

⁽²⁶⁾ Απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2013, για τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Ένωση («απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ») (ΕΕ L 344 της 19.12.2013, σ. 1).

⁽²⁷⁾ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις προμήθειες φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243).

⁽²⁸⁾ ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

των αποτελεσμάτων της είναι κατάλληλα για τη σε βάθος ανάλυση της προόδου που έχει επιτευχθεί και των δυσκολιών που αντιμετωπίζονται και ότι τα εν λόγω στοιχεία και αποτελέσματα συλλέγονται κατά τρόπο αποδοτικό, αποτελεσματικό και έγκαιρο. Είναι αναγκαίο να επιβληθούν στους αποδέκτες των κονδυλίων της Ένωσης αναλογικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων, προκειμένου να συλλέγονται τα σχετικά στοιχεία για τον ΜΣΕ.

- (64) Ο ΜΣΕ θα πρέπει να εκτελεστεί μέσω προγραμμάτων εργασιών. Μέχρι τις 15 Οκτωβρίου 2021, η Επιτροπή θα πρέπει να εγκρίνει τα πρώτα πολυετή προγράμματα εργασιών, που θα πρέπει να περιλαμβάνουν το χρονοδιάγραμμα των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για τα τρία πρώτα έτη του ΜΣΕ, τα θέματα και τον ενδεικτικό προϋπολογισμό τους, καθώς και ένα μελλοντικό πλαίσιο που θα καλύπτει ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού.
- (65) Προκειμένου να εξασφαλισθούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εκτέλεση του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες όσον αφορά τη θέσπιση ειδικών κανόνων για τη συγχρηματοδότηση μεταξύ των μερών των διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όσον αφορά τον καθορισμό, κατά περίπτωση, των απαιτήσεων για τις υποδομές που ισχύουν για ορισμένες κατηγορίες δράσεων υποδομής διπλής χρήσης και της διαδικασίας αξιολόγησης για δράσεις που συνδέονται με τις δράσεις υποδομών διπλής χρήσης, όσον αφορά την έγκριση των προγραμμάτων εργασιών και όσον αφορά τη χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης από την Ένωση. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁹⁾.
- (66) Για την αναπροσαρμογή, όταν χρειάζεται, των δεικτών που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση του ΜΣΕ, των ενδεικτικών ποσοστών των δημοσιονομικών πόρων που διατίθενται για κάθε ειδικό στόχο στον τομέα των μεταφορών και του καθορισμού των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου μεταφορών, η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή όσον αφορά τις τροποποιήσεις στα μέρη I, II και III του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξαγάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, οι οποίες να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. Συγκεκριμένα, για να εξασφαλιστεί ισότιμη συμμετοχή στην κατάρτιση των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα ταυτόχρονα με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, οι δε εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που είναι επιφορτισμένοι με την κατάρτιση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (67) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, δηλαδή η δημιουργία, η ανάπτυξη, ο εκσυγχρονισμός και η ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων στον τομέα των μεταφορών, τον τομέα της ενέργειας και τον ψηφιακό τομέα, καθώς και η διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, εξαιτίας της κλίμακας και των επιπτώσεων της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (68) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁰⁾ και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 283/2014 θα πρέπει συνεπώς να καταργηθούν. Ωστόσο, θα πρέπει να διατηρηθούν τα αποτελέσματα του άρθρου 29 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, με το οποίο τροποποιείται το παράρτημα του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 913/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³¹⁾ όσον αφορά τον κατάλογο των εμπορευματικών διαδρόμων.
- (69) Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια στην παροχή στήριξης στους σχετικούς τομείς πολιτικής και να καταστεί δυνατή η έναρξη της εφαρμογής από την αρχή του ΠΔΠ 2021-2027, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ επειγόντως με αναδρομική εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2021,

⁽²⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽³⁰⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη σύσταση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 913/2010 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 680/2007 και (ΕΚ) αριθ. 67/2010 (ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 129).

⁽³¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 913/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2010, σχετικά με το ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό δίκτυο για ανταγωνιστικές εμπορευματικές μεταφορές (ΕΕ L 276 της 20.10.2010, σ. 22).

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Με τον παρόντα κανονισμό θεσπίζεται ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» («ΜΣΕ») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου («ΠΑΠ») 2021-2027.

Με τον παρόντα κανονισμό καθορίζονται οι στόχοι του ΜΣΕ, ο προϋπολογισμός του για την περίοδο 2021-2027, οι μορφές ενωσιακής χρηματοδότησης και οι κανόνες χορήγησης της εν λόγω χρηματοδότησης.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «δράση»: κάθε δραστηριότητα που έχει προσδιορισθεί ως οικονομικά και τεχνικά αυτοτελής, έχει καθορισμένο χρονικό πλαίσιο και είναι αναγκαία για την υλοποίηση ενός έργου,
- β) «εναλλακτικά καύσιμα»: τα εναλλακτικά καύσιμα για όλους τους τρόπους μεταφοράς, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας 2014/94/ΕΕ,
- γ) «δικαιούχος»: οντότητα με νομική προσωπικότητα με την οποία έχει υπογραφεί συμφωνία επιχορήγησης,
- δ) «συνδυαστικές πράξεις»: δράσεις που στηρίζονται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο συνδυαστικών μηχανισμών σύμφωνα με το άρθρο 2 σημείο 6) του δημοσιονομικού κανονισμού, και συνδυάζουν μη επιστρεπτές μορφές στήριξης και/ή χρηματοδοτικά μέσα και/ή δημοσιονομικές εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της Ένωσης με επιστρεπτές μορφές στήριξης από αναπτυξιακά ή άλλα δημόσια χρηματοοικονομικά ιδρύματα, καθώς και από εμπορικά χρηματοοικονομικά ιδρύματα και επενδυτές,
- ε) «εκτεταμένο δίκτυο»: οι υποδομές μεταφορών που προσδιορίζονται σύμφωνα με το κεφάλαιο II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013,
- στ) «κεντρικό δίκτυο»: οι υποδομές μεταφορών που προσδιορίζονται σύμφωνα με το κεφάλαιο III του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013,
- ζ) «διάδρομοι του κεντρικού δικτύου»: μέσα για τη διευκόλυνση της συντονισμένης υλοποίησης του κεντρικού δικτύου, όπως προβλέπονται στο κεφάλαιο IV του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 και απαριθμούνται στο μέρος III του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού,
- η) «διασυνοριακή σύνδεση»: στον τομέα των μεταφορών, έργο κοινού ενδιαφέροντος το οποίο διασφαλίζει τη συνέχεια του ΔΕΔ-Μ μεταξύ κρατών μελών ή μεταξύ κράτους μέλους και τρίτης χώρας,
- θ) «ελλείπων κρίκος»: σε όλους τους τρόπους μεταφοράς, ελλείπον τμήμα του ΔΕΔ-Μ ή ενός τμήματος μεταφοράς που συνδέει κεντρικά ή εκτεταμένα δίκτυα με τους διαδρόμους του ΔΕΔ-Μ, το οποίο διακόπτει τη συνέχεια του ΔΕΔ-Μ ή περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα σημεία συμφόρησης που επηρεάζουν τη συνέχεια του ΔΕΔ-Μ,
- ι) «υποδομή διπλής χρήσης»: υποδομή του δικτύου μεταφορών που καλύπτει τόσο τις ανάγκες των πολιτών, όσο και τις αμυντικές ανάγκες,
- ια) «διασυνοριακό έργο στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας»: έργο που επιλέγεται ή είναι επιλέξιμο βάσει συμφωνίας συνεργασίας ή κάθε άλλου είδους ρύθμισης μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών ή ρυθμίσεων μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών, κατά τα άρθρα 8, 9, 11 και 13 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, κατά τον προγραμματισμό ή την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στο μέρος IV του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού,

- ιβ) «προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση»: προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 18) του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999,
- ιγ) «υποδομές ψηφιακής συνδεσιμότητας»: δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας, συστήματα 5G, πολύ υψηλής ποιότητας τοπική ασύρματη συνδεσιμότητα και δίκτυα κορμού, καθώς και επιχειρησιακές ψηφιακές πλατφόρμες που συνδέονται απευθείας με υποδομές μεταφορών και ενέργειας,
- ιδ) «συστήματα 5G»: σύνολο στοιχείων ψηφιακής υποδομής βασιζόμενων σε διεθνώς συμφωνηθέντα πρότυπα για τεχνολογίες κινητών και ασύρματων επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται για συνδεσιμότητα και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, με προηγμένα χαρακτηριστικά επιδόσεων όπως οι πολύ υψηλοί ρυθμοί μετάδοσης δεδομένων και η πολύ υψηλή χωρητικότητα, οι επικοινωνίες χαμηλής καθυστέρησης, η εξαιρετικά υψηλή αξιοπιστία ή η υποστήριξη μεγάλου αριθμού συνδεδεμένων συσκευών,
- ιε) «διάδρομος 5G»: διαδρομή οδικής, σιδηροδρομικής ή εσωτερικής πλωτής μεταφοράς που καλύπτεται πλήρως με υποδομές ψηφιακής συνδεσιμότητας και ιδίως με συστήματα 5G, που καθιστούν δυνατή την αδιάλειπτη παροχή ψηφιακών υπηρεσιών συνέργειας όπως η συνδεδεμένη και αυτοματοποιημένη κινητικότητα, παρόμοιες υπηρεσίες έξυπνης κινητικότητας για τους σιδηρόδρομους ή ψηφιακή συνδεσιμότητα σε εσωτερικές πλωτές οδούς,
- ιστ) «επιχειρησιακές ψηφιακές πλατφόρμες συνδεδεμένες απευθείας με υποδομές μεταφορών και ενέργειας»: φυσικοί και εικονικοί πόροι της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών, που λειτουργούν μέσω της υποδομής επικοινωνιών και οι οποίοι υποστηρίζουν τη ροή, την αποθήκευση, την επεξεργασία και την ανάλυση δεδομένων των υποδομών μεταφορών ή ενέργειας ή και των δύο,
- ιζ) «έργο κοινού ενδιαφέροντος»: έργο που προσδιορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 ή στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 347/2013 ή στο άρθρο 8 του παρόντος κανονισμού,
- ιη) «μελέτες»: δραστηριότητες αναγκαίες για την προετοιμασία υλοποίησης έργου, όπως οι προμελέτες, οι μελέτες χαρτογράφησης, σκοπιμότητας, αξιολόγησης, δοκιμής και επικύρωσης, μεταξύ άλλων υπό μορφή λογισμικού, και κάθε άλλο μέτρο τεχνικής υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένων των εκ των προτέρων ενεργειών για τον καθορισμό και την ανάπτυξη έργου, καθώς και για τη λήψη απόφασης σχετικά με τη χρηματοδότησή του, όπως οι αναγνωριστικές μελέτες των σχετικών τοποθεσιών και η προετοιμασία της δέσμης χρηματοδότησης,
- ιθ) «κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες»: φορείς που, λόγω της αποστολής, της φύσης ή του τύπου δραστηριότητάς τους, μπορούν να αποφέρουν άμεσα ή έμμεσα σημαντικά κοινωνικοοικονομικά οφέλη σε πολίτες, επιχειρήσεις και τοπικές κοινότητες που βρίσκονται στον περιβάλλοντα χώρο τους ή στη ζώνη επιρροής τους,
- κ) «τρίτη χώρα»: χώρα που δεν είναι κράτος μέλος της Ένωσης,
- κα) «δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας»: δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972,
- κβ) «εργασίες»: η αγορά, η προμήθεια και η ανάπτυξη συστατικών μερών, συστημάτων και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού, η εκτέλεση δραστηριοτήτων ανάπτυξης, κατασκευής και εγκατάστασης σχετικών με έργο, η παράδοση των εγκαταστάσεων και η έναρξη λειτουργίας έργου.

Άρθρο 3

Στόχοι

1. Οι γενικοί στόχοι του ΜΣΕ είναι η κατασκευή, η ανάπτυξη, ο εκσυγχρονισμός και η ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων στον τομέα των μεταφορών, τον τομέα της ενέργειας και τον ψηφιακό τομέα και η διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη τις μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές και τους στόχους να αυξηθεί η ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα· η έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη· η εδαφική, κοινωνική και οικονομική συνοχή· και η πρόσβαση στην εσωτερική αγορά και η ολοκλήρωσή της, με έμφαση στη διευκόλυνση των συνεργειών μεταξύ του τομέα των μεταφορών, του τομέα της ενέργειας και του ψηφιακού τομέα.
2. Οι συγκεκριμένοι στόχοι του ΜΣΕ είναι:
  - α) στον τομέα των μεταφορών:
    - i) η συμβολή στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν αποτελεσματικά, διασυνδεδεμένα και πολυτροπικά δίκτυα και υποδομές για έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς, προσιτή, ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα, σύμφωνα με τους στόχους του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, και
    - ii) η προσαρμογή τμημάτων του ΔΕΔ-Μ για τη διπλή χρήση των υποδομών μεταφορών με στόχο τη βελτίωση τόσο της μη στρατιωτικής, όσο και της στρατιωτικής κινητικότητας,

- β) στον τομέα της ενέργειας:
- i) η συμβολή στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν την περαιτέρω ενοποίηση μιας αποδοτικής και ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς ενέργειας και τη διαλειτουργικότητα των δικτύων σε διασυνοριακό και διατομεακό επίπεδο, ώστε να διευκολυνθεί η απαλλαγή της οικονομίας από τις ανθρακούχες εκπομπές, να προωθηθεί η ενεργειακή απόδοση και η ασφάλεια εφοδιασμού, και
  - ii) η διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας,
- γ) στον ψηφιακό τομέα: η συμβολή στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν την ανάπτυξη ασφαλών και προστατευμένων δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων 5G, και την πρόσβαση σε αυτά, καθώς και στην αύξηση της ανθεκτικότητας και της χωρητικότητας των ψηφιακών δικτύων κορμού στα εδάφη της Ένωσης με τη σύνδεσή τους με γειτονικά εδάφη, καθώς και στην ψηφιοποίηση των δικτύων μεταφορών και ενέργειας.

Άρθρο 4

Προϋπολογισμός

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την υλοποίηση του ΜΣΕ για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2027 ανέρχεται σε 33 710 000 000 EUR ⁽³²⁾ σε τρέχουσες τιμές.

Σύμφωνα με τον ενωσιακό στόχο να ενσωματωθούν οι δράσεις για το κλίμα στις τομεακές πολιτικές της Ένωσης και τα ταμεία της Ένωσης, ο ΜΣΕ συνεισφέρει μέσω των δράσεών του το 60 % του συνολικού του χρηματοδοτικού κονδυλίου στους στόχους για το κλίμα.

2. Η κατανομή του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 1 έχει ως εξής:

- a) 25 807 000 000 EUR για την επίτευξη των ειδικών στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α), εκ των οποίων:
- i) 12 830 000 000 EUR από τον Τομέα 1 ομάδα 2 του ΠΔΠ 2021-2017 «Ευρωπαϊκές στρατηγικές επενδύσεις»,
  - ii) μεταφορά 11 286 000 000 EUR από το Ταμείο Συνοχής για να διατεθούν σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό αποκλειστικά σε κράτη μέλη επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής,
  - iii) 1 691 000 000 EUR από τον Τομέα 5 ομάδα 13 του ΠΔΠ 2021-2027 για τον ειδικό στόχο που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii),
- β) 5 838 000 000 EUR για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), εκ των οποίων ποσοστό 15 %, με την επιφύλαξη της διείσδυσης στην αγορά, για διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, και, αν επιτευχθεί το όριο του 15 %, η Επιτροπή αυξάνει το εν λόγω όριο έως και το 20 %, με την επιφύλαξη της διείσδυσης στην αγορά,
- γ) 2 065 000 000 EUR για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ).

3. Η Επιτροπή δεν παρεκκλίνει από το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) σημείο ii).

4. Έως 1 % του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση τεχνικής και διοικητικής συνδρομής κατά την εκτέλεση του ΜΣΕ και για τις ειδικές κατευθυντήριες γραμμές ανά τομέα, όπως για δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, ελέγχου, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των εταιρικών συστημάτων πληροφοριών και τεχνολογίας. Το εν λόγω ποσό μπορεί να χρησιμοποιηθεί επίσης για τη χρηματοδότηση συνοδευτικών μέτρων για τη στήριξη της προετοιμασίας έργων και ιδίως για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε φορείς προώθησης έργων σχετικά με ευκαιρίες χρηματοδότησης προκειμένου να υποβοηθηθεί η διάρθρωση της χρηματοδότησης των έργων τους.

5. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για δράσεις που υπερβαίνουν το ένα οικονομικό έτος είναι δυνατόν να κατανεμηθούν σε ετήσιες δόσεις σε δύο ή περισσότερα έτη.

⁽³²⁾ Το χρηματοδοτικό κονδύλιο του ΜΣΕ για την περίοδο 2021-2027 σε σταθερές τιμές 2018 είναι 29 896 000 000 EUR και κατανέμεται ως εξής: α) μεταφορές: 22 884 000 000 EUR, εκ των οποίων i) 11 384 000 000 EUR από τον Τομέα 1 ομάδα 2 του ΠΔΠ 2021-2027, «Ευρωπαϊκές στρατηγικές επενδύσεις» ii) 10 000 000 000 EUR που μεταφέρονται από το Ταμείο Συνοχής iii) 1 500 000 000 EUR από τον Τομέα 5 ομάδα 13 του ΠΔΠ 2021-2027, «Αμυνα» β) ενέργεια του ΠΔΠ 2021-2027: 5 180 000 000 EUR γ) ψηφιακή οικονομία: 1 832 000 000 EUR.

6. Σύμφωνα με το άρθρο 193 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, λαμβανομένης υπόψη της καθυστερημένης έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού και προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχεια, για περιορισμένο χρονικό διάστημα, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται σε σχέση με δράσεις που υποστηρίζονται βάσει του παρόντος κανονισμού μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες από την 1η Ιανουαρίου 2021, ακόμη και αν πραγματοποιήθηκαν πριν από την υποβολή της αίτησης επιχορήγησης.

7. Το ποσό που μεταφέρεται από το Ταμείο Συνοχής εκτελείται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, με την επιφύλαξη της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου και με την επιφύλαξη του άρθρου 15 παράγραφος 2 στοιχείο γ).

8. Όσον αφορά τα ποσά που μεταφέρονται από το Ταμείο Συνοχής, το 30 % των εν λόγω ποσών διατίθεται, αμέσως σε ανταγωνιστική βάση, σε όλα τα κράτη μέλη που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής με σκοπό τη χρηματοδότηση έργων υποδομών μεταφοράς σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, κατά προτεραιότητα για την υποστήριξη του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού διασυνοριακών και ελλειπόντων κρίκων. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023, κατά την επιλογή των επιλέξιμων για χρηματοδότηση έργων τηρούνται οι εθνικές πιστώσεις στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής όσον αφορά το 70 % των μεταφερόμενων πόρων. Από την 1η Ιανουαρίου 2024, οι πόροι που μεταφέρονται στον ΜΣΕ, οι οποίοι δεν έχουν ακόμη δεσμευτεί για έργο υποδομών στις μεταφορές, διατίθενται σε όλα τα κράτη μέλη που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής για τη χρηματοδότηση έργων υποδομών στις μεταφορές σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

9. Για τα κράτη μέλη των οποίων το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο εισόδημα (ΑΕΕ), εκπεφρασμένο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ) για την περίοδο 2015-2017, είναι κατώτερο του 60 % του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΕ της ΕΕ-27, παρέχεται εγγύηση για το 70 % του 70 % του ποσού που τα εν λόγω κράτη μέλη έχουν μεταφέρει στον ΜΣΕ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024.

10. Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2025, το συνολικό ποσό που διατίθεται από το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) σημείο ii) σε δράσεις σε κράτος μέλος επιλέξιμο για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής δεν υπερβαίνει το 170 % του μεριδίου του εν λόγω κράτους μέλους στο συνολικό ποσό που μεταφέρεται από το Ταμείο Συνοχής.

11. Για τη στήριξη των επιλέξιμων προς χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής κρατών μελών, τα οποία μπορεί να αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά τον σχεδιασμό έργων επαρκούς ωριμότητας, ποιότητας ή αμοφτέρων και τα οποία έχουν επαρκή ενωσιακή προστιθέμενη αξία, δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην τεχνική βοήθεια που αποσκοπεί στην ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων διοικήσεων και δημόσιων υπηρεσιών οι οποίες σχετίζονται με την ανάπτυξη και υλοποίηση των έργων που απαριθμούνται στον παρόντα κανονισμό.

Η Επιτροπή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να επιτρέψει στα κράτη μέλη που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής να απορροφήσουν, έως το τέλος της περιόδου 2021-2027, το υψηλότερο δυνατό ποσοστό του ποσού που μεταφέρεται στον ΜΣΕ, μεταξύ άλλων μέσω της διοργάνωσης επιπλέον προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.

Επιπλέον, χαιρούν ιδιαίτερης προσοχής και υποστήριξης τα κράτη μέλη των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΕ, εκπεφρασμένο σε ΜΑΔ για την περίοδο 2015-2017, είναι κατώτερο του 60 % του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΕ της ΕΕ-27.

12. Το ποσό που μεταφέρεται από το Ταμείο Συνοχής δεν χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση διατομεακών προγραμμάτων εργασιών και συνδυαστικών πράξεων.

13. Οι πόροι που διατίθενται στα κράτη μέλη στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης επιτρέπεται, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, να μεταφερθούν στον ΜΣΕ, με την επιφύλαξη των όρων που προβλέπονται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060. Η Επιτροπή μεριμνά για την άμεση εκτέλεση των εν λόγω πόρων σύμφωνα με το άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού ή την έμμεση εκτέλεση σύμφωνα με το στοιχείο γ) του εν λόγω εδαφίου. Οι πόροι αυτοί χρησιμοποιούνται προς όφελος του οικείου κράτους μέλους.

14. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου, στον ψηφιακό τομέα οι πόροι που διατίθενται στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης μπορούν, κατόπιν αιτήματος των εν λόγω κρατών μελών, να μεταφερθούν στον ΜΣΕ, μεταξύ άλλων για τη συμπλήρωση της χρηματοδότησης των επιλέξιμων δράσεων δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού, έως το 100 % του συνολικού επιλέξιμου κόστους, με την επιφύλαξη της αρχής της συγχρηματοδότησης που προβλέπεται στο άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού και των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Οι πόροι αυτοί χρησιμοποιούνται μόνο προς όφελος του οικείου κράτους μέλους.

Άρθρο 5

Τρίτες χώρες συνδεδεμένες με τον ΜΣΕ

1. Ο ΜΣΕ είναι ανοικτός προς συμμετοχή στις ακόλουθες τρίτες χώρες:
  - α) τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που είναι μέλη του ΕΟΧ, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στη συμφωνία για τον ΕΟΧ,
  - β) υπό προσχώρηση χώρες, υποψήφιες χώρες και δυνάμει υποψήφιοι, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής των εν λόγω χωρών σε προγράμματα της Ένωσης που καθορίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια και σε αποφάσεις του Συμβουλίου Σύνδεσης ή σε παρεμφερείς συμφωνίες και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται σε συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των εν λόγω χωρών,
  - γ) χώρες της ευρωπαϊκής πολιτικής γειτονίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής τους σε προγράμματα της Ένωσης που καθορίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσια και σε αποφάσεις του Συμβουλίου Σύνδεσης ή σε παρεμφερείς συμφωνίες και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται σε συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των εν λόγω χωρών,
  - δ) άλλες τρίτες χώρες, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται σε ειδική συμφωνία η οποία καλύπτει τη συμμετοχή της τρίτης χώρας σε οποιοδήποτε πρόγραμμα της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι η συμφωνία:
    - i) διασφαλίζει δίκαιη ισορροπία όσον αφορά τις εισφορές και τα οφέλη της τρίτης χώρας που συμμετέχει σε προγράμματα της Ένωσης,
    - ii) καθορίζει τους όρους συμμετοχής σε ΜΣΕ, καθώς και τον υπολογισμό των οικονομικών συνεισφορών σε επιμέρους προγράμματα, και στα διοικητικά τους έξοδα,
    - iii) δεν παρέχει στην τρίτη χώρα καμία αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων σχετικά με το ενωσιακό πρόγραμμα,
    - iv) εγγυάται τα δικαιώματα της Ένωσης να εξασφαλίζει χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και να προστατεύει τα οικονομικά της συμφέροντα,
    - v) προβλέπει αμοιβαιότητα στην πρόσβαση σε παρόμοια προγράμματα στην τρίτη χώρα που συμμετέχει στα ενωσιακά προγράμματα.

Οι συνεισφορές που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο στοιχείο δ) σημείο ii) του παρόντος κανονισμού συνιστούν έσοδα για ειδικό προορισμό σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 5 του δημοσιονομικού κανονισμού.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, τρίτες χώρες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και οντότητες εγκατεστημένες στις εν λόγω χώρες δεν μπορούν να λάβουν οικονομική συνδρομή βάσει του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν αυτό είναι απαραίτητο για να επιτευχθούν οι στόχοι συγκεκριμένου έργου κοινού ενδιαφέροντος ή έργου βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού και σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στα προγράμματα εργασιών κατά το άρθρο 20 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 6

Εκτέλεση και μορφές της ενωσιακής χρηματοδότησης

1. Ο ΜΣΕ εκτελείται με άμεση διαχείριση σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό ή με έμμεση διαχείριση από φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο στοιχείο γ) του δημοσιονομικού κανονισμού.
2. Ο ΜΣΕ μπορεί να παρέχει χρηματοδότηση υπό μορφή επιχορηγήσεων και προμηθειών όπως καθορίζεται στον δημοσιονομικό κανονισμό. Μπορεί επίσης να συνεισφέρει σε συνδυαστικές πράξεις σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽³³⁾ και τον τίτλο X του δημοσιονομικού κανονισμού. Η συνεισφορά της Ένωσης στις συνδυαστικές πράξεις στον τομέα των μεταφορών δεν υπερβαίνει το 10 % του ποσού του προϋπολογισμού που προσδιορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο i) του παρόντος κανονισμού. Στον τομέα των μεταφορών, οι συνδυαστικές πράξεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για δράσεις που σχετίζονται με έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς, προσιτή, ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β) του παρόντος κανονισμού.

⁽³³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/523 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Μαρτίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος «InvestEU» και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1017 (ΕΕ L 107 της 26.3.2021, σ. 30).

3. Η Επιτροπή δύναται να αναθέσει την αρμοδιότητα εκτέλεσης μέρους του ΜΣΕ σε εκτελεστικούς οργανισμούς, σύμφωνα με το άρθρο 69 του δημοσιονομικού κανονισμού, με στόχο τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις βέλτιστης διαχείρισης και αποτελεσματικότητας του ΜΣΕ στον τομέα των μεταφορών, τον τομέα της ενέργειας και τον ψηφιακό τομέα.

4. Συνεισφορές σε μηχανισμό αμοιβαίας ασφάλισης μπορούν να καλύψουν τον κίνδυνο που συνδέεται με την ανάκτηση χρηματικών ποσών οφειλόμενων από δικαιούχους και θεωρούνται επαρκής εγγύηση βάσει του δημοσιονομικού κανονισμού. Εφαρμόζεται το άρθρο 33 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695.

Άρθρο 7

Διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

1. Τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας συμβάλλουν στην απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και στην ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού. Τα εν λόγω έργα περιλαμβάνονται σε συμφωνία συνεργασίας ή σε οποιοδήποτε άλλο είδος ρύθμισης μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών ή σε ρυθμίσεις μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών, όπως ορίζεται στα άρθρα 8, 9, 11 και 13 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001. Τα εν λόγω έργα συνάδουν με τους στόχους, τα γενικά κριτήρια και τη διαδικασία που καθορίζονται στο μέρος IV του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού.

2. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021, η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 26, για να προσδιορίσει, με την επιφύλαξη των κριτηρίων ανάθεσης που καθορίζονται στο άρθρο 14, ειδικά κριτήρια επιλογής και λεπτομέρειες της διαδικασίας επιλογής των έργων. Η Επιτροπή δημοσιεύει τις μεθοδολογίες αξιολόγησης της συνεισφοράς του έργου στα γενικά κριτήρια και τις μεθοδολογίες εκπόνησης της ανάλυσης κόστους/οφέλους που καθορίζονται στο μέρος IV του παραρτήματος.

3. Μελέτες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και τον προσδιορισμό διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση βάσει του παρόντος κανονισμού.

4. Διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι επιλέξιμα για ενωσιακή χρηματοδότηση για εργασίες, εφόσον πληρούν τα ακόλουθα πρόσθετα κριτήρια:

α) η ειδική ανάλυση κόστους/οφέλους του έργου, σύμφωνα με το παράρτημα μέρος IV σημείο 3, είναι υποχρεωτική για όλα τα υποστηριζόμενα έργα και λαμβάνει υπόψη τυχόν έσοδα που προκύπτουν από συστήματα στήριξης, έχει διεξαχθεί με τρόπο διαφανή, εμπειρισματομένο και πλήρη και παρέχει στοιχεία για την ύπαρξη σημαντικής εξοικονόμησης κόστους ή οφελών ή και των δύο, όσον αφορά την ολοκλήρωση συστήματος, την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, την ασφάλεια εφοδιασμού ή την καινοτομία, και

β) ο αιτών αποδεικνύει ότι το έργο δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί χωρίς την επιχορήγηση ή ότι το έργο δεν θα ήταν εμπορικά βιώσιμο χωρίς την επιχορήγηση.

5. Το ποσό των επιχορηγήσεων για εργασίες:

α) είναι ανάλογο της εξοικονόμησης κόστους ή των οφελών που αναφέρονται στο παράρτημα μέρος IV σημείο 2 στοιχείο β) ή και των δύο,

β) δεν υπερβαίνει το ποσό που απαιτείται για να διασφαλιστεί η υλοποίηση του έργου ή η εμπορική του βιωσιμότητα και

γ) συμμορφώνεται με το άρθρο 15 παράγραφος 3.

6. Ο ΜΣΕ προβλέπει τη δυνατότητα συντονισμένης χρηματοδότησης από το ευνοϊκό πλαίσιο για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και συγχρηματοδότησης με τον μηχανισμό χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που αναφέρεται στο άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.

7. Η Επιτροπή αξιολογεί σε τακτική βάση την απορρόφηση των κονδυλίων για διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε σχέση με το ποσό αναφοράς που ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) του παρόντος κανονισμού. Μετά την εν λόγω αξιολόγηση, ελλείψει επαρκούς διείσδυσης στην αγορά κονδυλίων για διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ο μη χρησιμοποιηθείς προϋπολογισμός που προβλέπεται για τα εν λόγω έργα χρησιμοποιείται για την επίτευξη των στόχων των διευρωπαϊκών ενεργειακών δικτύων που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο i) του παρόντος κανονισμού για τις επιλέξιμες δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 3 στοιχείο α), του παρόντος κανονισμού και, από το 2024, μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για τη συγχρηματοδότηση του μηχανισμού χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που θεσπίστηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.

8. Η Επιτροπή εγκρίνει εκτελεστική πράξη με την οποία καθορίζονται οι ειδικοί κανόνες για τη συγχρηματοδότηση μεταξύ των μερών για διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο πλαίσιο του ΜΣΕ και του μηχανισμού χρηματοδότησης της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που έχει θεσπιστεί δυνάμει του άρθρου 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει άρθρο 24 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 8

Έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας

1. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας είναι τα έργα τα οποία συμβάλλουν σημαντικά στους στρατηγικούς στόχους συνδεσιμότητας της Ένωσης και/ή παρέχουν την υποδομή δικτύου που στηρίζει τον ψηφιακό μετασχηματισμό της οικονομίας και της κοινωνίας καθώς και την ψηφιακή ενιαία αγορά της Ένωσης.
2. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας τηρούν τα ακόλουθα κριτήρια:
  - α) το έργο συνεισφέρει στην επίτευξη του ειδικού στόχου που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και
  - β) το έργο χρησιμοποιεί τη βέλτιστη διαθέσιμη και τη βέλτιστη κατάλληλη τεχνολογία για εκείνο το συγκεκριμένο έργο, η οποία προσφέρει την καλύτερη ισορροπία όσον αφορά τη χωρητικότητα ροής δεδομένων, την προστασία μετάδοσης, την ανθεκτικότητα του δικτύου, την κυβερνοασφάλεια και την οικονομική αποδοτικότητα.
3. Μελέτες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και τον προσδιορισμό των έργων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση βάσει του παρόντος κανονισμού.
4. Με την επιφύλαξη των κριτηρίων ανάθεσης που προβλέπονται στο άρθρο 14, κατά τον καθορισμό των προτεραιοτήτων χρηματοδότησης λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:
  - α) δίνεται προτεραιότητα σε δράσεις που συμβάλλουν στην ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας και στην πρόσβαση σε αυτά, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων 5G και άλλων υπερσύγχρονων τρόπων συνδεσιμότητας, σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους συνδεσιμότητας της Ένωσης σε περιοχές όπου βρίσκονται οι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών όσον αφορά τη συνδεσιμότητα των εν λόγω περιοχών και της πρόσθετης κάλυψης ζώνης που δημιουργείται, μεταξύ άλλων για τα νοικοκυριά, σύμφωνα με το παράρτημα μέρος V σημείο 1· είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση αυτόνομες αναπτύξεις για κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω αναπτύξεις είναι οικονομικά ανάλογες και πρακτικώς εφικτές,
  - β) δίνεται προτεραιότητα σε δράσεις που συμβάλλουν στην παροχή τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας πολύ υψηλής ποιότητας στις τοπικές κοινότητες σύμφωνα με το παράρτημα μέρος V σημείο 2,
  - γ) δίνεται προτεραιότητα σε δράσεις που συμβάλλουν στην ανάπτυξη διαδρόμων 5G κατά μήκος των κύριων διαδρομών μεταφορών, μεταξύ των άλλων στα ΔΕΔ-Μ, όπως αυτά που απαριθμούνται στο παράρτημα μέρος V σημείο 3, ώστε να διασφαλισθεί η κάλυψη κατά μήκος των εν λόγω κύριων διαδρομών μεταφορών, καθιστώντας δυνατή την αδιάλειπτη παροχή ψηφιακών υπηρεσιών συνέργειας, συνεκτιμώντας την κοινωνικοοικονομική της σημασία σε σχέση με κάθε επί του παρόντος εγκατεστημένη τεχνολογική λύση σε μια μελλοντοστραφή προσέγγιση,
  - δ) δίνεται προτεραιότητα σε έργα κοινού ενδιαφέροντος που αποσκοπούν στην ανάπτυξη ή τη σημαντική αναβάθμιση διασυνοριακών δικτύων κορμού που συνδέουν την Ένωση με τρίτες χώρες και στην ενίσχυση των συνδέσεων μεταξύ δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών εντός του εδάφους της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των υποβρύχιων καλωδίων, ανάλογα με τον βαθμό στον οποίο συμβάλλουν ουσιαστικά στην αύξηση των επιδόσεων, της ανθεκτικότητας και της πολύ υψηλής χωρητικότητας των εν λόγω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών,
  - ε) τα έργα ανάπτυξης κοινού ενδιαφέροντος επιχειρησιακών ψηφιακών πλατφορμών δίνουν προτεραιότητα σε δράσεις που βασίζονται σε τεχνολογίες αιχμής, λαμβανομένων υπόψη πτυχών όπως η διαλειτουργικότητα, η κυβερνοασφάλεια, η προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η επαναχρησιμοποίηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

Άρθρο 9

Επιλέξιμες δράσεις

1. Επιλέξιμες για χρηματοδότηση είναι μόνο δράσεις οι οποίες συνεισφέρουν στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές. Οι δράσεις αυτές περιλαμβάνουν μελέτες, εργασίες και άλλα συνοδευτικά μέτρα απαραίτητα για τη διαχείριση και την εκτέλεση του ΜΣΕ και των εξειδικευμένων ανά τομέα κατευθυντήριων γραμμών. Οι μελέτες είναι επιλέξιμες μόνο όταν αφορούν έργα επιλέξιμα στο πλαίσιο του ΜΣΕ.
2. Στον τομέα των μεταφορών, επιλέξιμες για χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση με βάση τον παρόντα κανονισμό είναι μόνο οι ακόλουθες δράσεις:
  - a) δράσεις για αποτελεσματικά, διασυνδεδεμένα, διαλειτουργικά και πολυτροπικά δίκτυα για την ανάπτυξη σιδηροδρομικών, οδικών, εσωτερικών πλωτών και θαλάσσιων υποδομών:
    - i) δράσεις υλοποίησης του κεντρικού δικτύου σύμφωνα με το κεφάλαιο III του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, συμπεριλαμβανομένων δράσεων που αφορούν διασυνοριακές συνδέσεις και ελλείποντες κρίκους, όπως αυτές που απαριθμούνται στο μέρος III του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού, καθώς και αστικούς κόμβους, πολυτροπικές πλατφόρμες εφοδιαστικής, θαλάσσιους λιμένες, λιμένες της εσωτερικής ναυσιπλοΐας, τερματικούς σταθμούς οδικών-σιδηροδρομικών μεταφορών και συνδέσεις με αερολιμένες του κεντρικού δικτύου, όπως ορίζεται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013· δράσεις υλοποίησης του κεντρικού δικτύου επιτρέπεται να περιλαμβάνουν συναφή στοιχεία του εκτεταμένου δικτύου, εφόσον κρίνεται απαραίτητο για τη βελτιστοποίηση της επένδυσης και σύμφωνα με τους τρόπους που καθορίζονται στα προγράμματα εργασιών που αναφέρονται στο άρθρο 20 του παρόντος κανονισμού,
    - ii) δράσεις που σχετίζονται με τις διασυνοριακές συνδέσεις του εκτεταμένου δικτύου σύμφωνα με το κεφάλαιο II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, όπως εκείνες που παρατίθενται στο παράρτημα μέρος III σημείο 2 του παρόντος κανονισμού, δράσεις που αναφέρονται στο παράρτημα μέρος III σημείο 3 του παρόντος κανονισμού, δράσεις σχετικά με μελέτες για την ανάπτυξη του εκτεταμένου δικτύου και δράσεις σχετικά με τους θαλάσσιους λιμένες και τους λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας του εκτεταμένου δικτύου, σύμφωνα με το κεφάλαιο II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013,
    - iii) δράσεις αποκατάστασης ελλειψουσών περιφερειακών διασυνοριακών σιδηροδρομικών συνδέσεων στο ΔΕΔ-Μ που έχουν εγκαταλειφθεί ή αποξηλωθεί,
    - iv) δράσεις υλοποίησης τμημάτων του εκτεταμένου δικτύου ευρισκόμενων σε εξόχως απόκεντρες περιοχές σύμφωνα με το κεφάλαιο II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, συμπεριλαμβανομένων δράσεων που αφορούν τους αντίστοιχους αστικούς κόμβους, θαλάσσιους λιμένες, λιμένες της εσωτερικής ναυσιπλοΐας, τερματικούς σταθμούς οδικών-σιδηροδρομικών μεταφορών, συνδέσεις με αερολιμένες και πολυτροπικές πλατφόρμες εφοδιαστικής του εκτεταμένου δικτύου όπως ορίζονται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013,
    - v) δράσεις για την υποστήριξη έργων κοινού ενδιαφέροντος με στόχο τη σύνδεση του διευρωπαϊκού δικτύου με δίκτυα υποδομών γειτονικών χωρών, όπως ορίζεται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013,
  - β) δράσεις για έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, πολυτροπική, χωρίς αποκλεισμούς, προσιτή, ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα:
    - i) δράσεις για την υποστήριξη θαλάσσιων αρτηριών όπως προβλέπεται στο άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 με έμφαση στη διασυνοριακή ακτοπλοΐα,
    - ii) δράσεις για την υποστήριξη των συστημάτων τηλεματικών εφαρμογών σύμφωνα με το άρθρο 31 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, για τους αντίστοιχους τρόπους μεταφοράς, μεταξύ άλλων ιδίως:
      - για τους σιδηρόδρομους: ERTMS,
      - για τις εσωτερικές πλωτές οδούς: υπηρεσίες πληροφοριών εσωτερικής ναυσιπλοΐας (RIS),
      - για τις οδικές μεταφορές: συστήματα ευφώνων μεταφορών (ITS),
      - για τις θαλάσσιες μεταφορές: συστήματα παρακολούθησης της κυκλοφορίας των πλοίων και ενημέρωσης (VTMIS) και ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τη ναυτιλία, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών ενιαίας ηλεκτρονικής θυρίδας όπως η ενιαία θαλάσσια ηλεκτρονική θυρίδα, συστημάτων επικοινωνιών λιμένος και σχετικών συστημάτων τελωνειακών πληροφοριών,
      - για τις αερομεταφορές: συστήματα διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας, ιδίως εκείνα που απορρέουν από το σύστημα της έρευνας για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού (SESAR),

- iii) δράσεις για την υποστήριξη των υπηρεσιών βιώσιμων εμπορευματικών μεταφορών σύμφωνα με το άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 και δράσεις για τη μείωση του θορύβου από τις σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές,
  - iv) δράσεις για την υποστήριξη νέων τεχνολογιών και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοματοποίησης, των προηγμένων υπηρεσιών μεταφορών, της ενοποίησης των τρόπων μεταφοράς και των υποδομών εναλλακτικών καυσίμων για όλους τους τρόπους μεταφοράς σύμφωνα με το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013,
  - v) δράσεις για την άρση των εμποδίων στη διαλειτουργικότητα όπως ορίζεται στο άρθρο 3 στοιχείο ιε) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, ιδίως των εμποδίων στην επίτευξη αποτελεσμάτων σε επίπεδο διαδρόμου/δικτύου, μεταξύ άλλων δράσεις για την προώθηση της αύξησης της εμπορευματικής σιδηροδρομικής κυκλοφορίας και των μηχανισμών αυτόματης αλλαγής τροχιάς,
  - vi) δράσεις για την άρση των εμποδίων στη διαλειτουργικότητα, ιδίως σε αστικούς κόμβους κατά την έννοια του άρθρου 30 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013,
  - vii) δράσεις για τη δημιουργία ασφαλών και προστατευμένων υποδομών και κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της οδικής ασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013,
  - viii) δράσεις για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των υποδομών μεταφορών, ιδίως της ανθεκτικότητάς τους στην κλιματική αλλαγή και στις φυσικές καταστροφές, καθώς και στις απειλές για την κυβερνοασφάλεια,
  - ix) δράσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας των υποδομών μεταφορών για όλους τους τρόπους μεταφοράς και όλους τους χρήστες, ειδικά τους χρήστες με μειωμένη κινητικότητα, σύμφωνα με το άρθρο 37 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013,
  - x) δράσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της διαθεσιμότητας των υποδομών μεταφορών για σκοπούς ασφάλειας και πολιτικής προστασίας, καθώς και δράσεις για την προσαρμογή των υποδομών μεταφορών για τους σκοπούς των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης, με στόχο τη διευκόλυνση των ροών κυκλοφορίας,
- γ) βάσει του ειδικού στόχου που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii) και σύμφωνα με το άρθρο 12, δράσεις ή ειδικές δραστηριότητες στο πλαίσιο μιας δράσης, για τη στήριξη τμημάτων, νέων ή υφιστάμενων, του ΔΕΔ-Μ, κατάλληλων για στρατιωτικές μεταφορές, ώστε να προσαρμοστεί το ΔΕΔ-Μ στις απαιτήσεις διπλής χρήσης των υποδομών.
3. Στον τομέα της ενέργειας, επιλέξιμες για χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση με βάση τον παρόντα κανονισμό είναι μόνο οι ακόλουθες δράσεις:
- α) δράσεις σχετικές με έργα κοινού ενδιαφέροντος κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013,
  - β) δράσεις για την υποστήριξη διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των καινοτόμων λύσεων, καθώς και της αποθήκευσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και του προσδιορισμού τους, όπως ορίζεται στο παράρτημα μέρος IV, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 7.
4. Στον ψηφιακό τομέα, επιλέξιμες για χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση με βάση τον παρόντα κανονισμό είναι μόνο οι ακόλουθες δράσεις:
- α) δράσεις που στηρίζουν την ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων 5G, καθώς και την πρόσβαση σε αυτά, ικανών να παρέχουν συνδεσιμότητα Gigabit σε περιοχές στις οποίες βρίσκονται κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες,
  - β) δράσεις που στηρίζουν τη δωρεάν και χωρίς διακρίσεις παροχή τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας πολύ υψηλής ποιότητας σε τοπικές κοινότητες,
  - γ) δράσεις που υλοποιούν την αδιάλειπτη κάλυψη με συστήματα 5G όλων των σημαντικών διαδρομών μεταφορών, συμπεριλαμβανομένου του ΔΕΔ-Μ, όπως οι δράσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα μέρος V σημείο 3,
  - δ) δράσεις που στηρίζουν την ανάπτυξη νέων ή τη σημαντική αναβάθμιση υφιστάμενων δικτύων κορμού, συμπεριλαμβανομένων των υποβρύχιων καλωδίων, εντός και μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών, όπως οι δράσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα μέρος V σημείο 3, καθώς και άλλες δράσεις για την υποστήριξη της ανάπτυξης δικτύων κορμού οι οποίες αναφέρονται στο εν λόγω σημείο,
  - ε) δράσεις που υλοποιούν τις απαιτήσεις για τις υποδομές ψηφιακής συνδεσιμότητας οι οποίες σχετίζονται με διασυνοριακά έργα στους τομείς των μεταφορών ή της ενέργειας ή που στηρίζουν επιχειρησιακές ψηφιακές πλατφόρμες απευθείας συνδεδεμένες με υποδομές μεταφορών ή ενέργειας ή και τα δύο.

Άρθρο 10

Συνέργειες μεταξύ του τομέα των μεταφορών, του τομέα της ενέργειας και του ψηφιακού τομέα

1. Επιλέξιμες για χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση με βάση τον παρόντα κανονισμό και για υψηλότερο ποσοστό συγχρηματοδότησης, σύμφωνα με το άρθρο 15, είναι δράσεις που συμβάλλουν ταυτόχρονα στην επίτευξη ενός ή περισσότερων στόχων τουλάχιστον δύο τομέων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ). Τέτοιες δράσεις υλοποιούνται με προγράμματα εργασιών που αφορούν τουλάχιστον δύο τομείς και περιλαμβάνουν ειδικά κριτήρια ανάθεσης, χρηματοδοτούνται δε με συνεισφορά από τον προϋπολογισμό των αντίστοιχων τομέων.
2. Σε καθέναν από τους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής τεχνολογίας, στις επιλέξιμες δράσεις σύμφωνα με το άρθρο 9 επιτρέπεται να περιληφθούν στοιχεία συνεργειών που συνδέονται με οποιονδήποτε από τους άλλους τομείς και τα οποία δεν αφορούν επιλέξιμες δράσεις προβλεπόμενες στο άρθρο 9 παράγραφος 2, 3 ή 4 αντίστοιχα, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν σωρευτικά όλες τις ακόλουθες απαιτήσεις:
  - α) οι δαπάνες για τα στοιχεία συνεργειών δεν υπερβαίνουν το 20 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της δράσης,
  - β) τα στοιχεία συνεργειών σχετίζονται με τον τομέα των μεταφορών, τον τομέα της ενέργειας ή τον ψηφιακό τομέα και
  - γ) τα στοιχεία συνεργειών καθιστούν δυνατή τη σημαντική βελτίωση των κοινωνικοοικονομικών, κλιματικών ή περιβαλλοντικών οφελών της δράσης.

Άρθρο 11

Επιλέξιμες οντότητες

1. Σε ό,τι αφορά τις οντότητες, επιπλέον των κριτηρίων που καθορίζονται στο άρθρο 197 του δημοσιονομικού κανονισμού, εφαρμόζονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.
2. Επιλέξιμες είναι οι ακόλουθες οντότητες:
  - α) νομικές οντότητες εγκατεστημένες:
    - i) σε κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των κοινοπραξιών,
    - ii) σε τρίτη χώρα συνδεδεμένη με τον ΜΣΕ ή
    - iii) σε υπερπόντια χώρα ή έδαφος,
  - β) νομικές οντότητες που έχουν συσταθεί βάσει του δικαίου της Ένωσης και, εφόσον αυτό προβλέπεται στα προγράμματα εργασιών, διεθνείς οργανισμοί.
3. Τα φυσικά πρόσωπα δεν είναι επιλέξιμα.
4. Τα προγράμματα εργασίας μπορούν να προβλέπουν ότι νομικές οντότητες εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες συνδεδεμένες με τον ΜΣΕ σύμφωνα με το άρθρο 5 και νομικές οντότητες εγκατεστημένες στην Ένωση αλλά ελεγχόμενες άμεσα ή έμμεσα από τρίτες χώρες ή υπηκόους τρίτων χωρών ή από οντότητες εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες δεν είναι επιλέξιμες για συμμετοχή σε όλες ή σε ορισμένες από τις δράσεις στο πλαίσιο των ειδικών στόχων που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ), για δεόντως αιτιολογημένους λόγους ασφαλείας. Στις περιπτώσεις αυτές, οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων και οι προσκλήσεις υποβολής προσφορών περιορίζονται σε οντότητες που είναι ή θεωρούνται εγκατεστημένες σε κράτη μέλη και ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από κράτη μέλη ή από υπηκόους κρατών μελών.
5. Νομικές οντότητες εγκατεστημένες σε τρίτη χώρα μη συνδεδεμένη με τον ΜΣΕ είναι κατ' εξαίρεση επιλέξιμες να λάβουν χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση βάσει του ΜΣΕ, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων συγκεκριμένου έργου κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των μεταφορών, τον τομέα της ενέργειας και τον ψηφιακό τομέα ή διασυνοριακού έργου στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
6. Προκειμένου να είναι επιλέξιμες, οι προτάσεις υποβάλλονται:
  - α) από ένα ή περισσότερα κράτη μέλη ή
  - β) με τη συμφωνία των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, από διεθνείς οργανισμούς, κοινές επιχειρήσεις ή από δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις ή φορείς, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών ή τοπικών αρχών.

Αν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δεν συμφωνεί με μια υποβολή δυνάμει του πρώτου εδαφίου στοιχείο β), κοινοποιεί την εν λόγω πληροφορία ανάλογα.

Κράτος μέλος μπορεί να αποφασίζει ότι, για ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα εργασιών ή για συγκεκριμένες κατηγορίες εφαρμογών, μπορούν να υποβάλλονται προτάσεις χωρίς τη συγκατάθεσή του. Στην περίπτωση αυτή, κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, αυτό επισημαίνεται στο σχετικό πρόγραμμα εργασιών και στην πρόσκληση για υποβολή προτάσεων.

Άρθρο 12

Ειδικοί κανόνες επιλεξιμότητας σχετικά με τις δράσεις που αφορούν την προσαρμογή του ΔΕΔ-Μ στη διπλή χρήση, πολιτική και στρατιωτική

1. Οι δράσεις που συμβάλλουν στην προσαρμογή του κεντρικού δικτύου ή του εκτεταμένου δικτύου ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζει ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, με σκοπό να καταστεί δυνατή η διπλή, πολιτική και στρατιωτική, χρήση της υποδομής, υπόκεινται στους ακόλουθους πρόσθετους κανόνες επιλεξιμότητας:

- α) οι προτάσεις υποβάλλονται από ένα ή περισσότερα κράτη μέλη ή, με τη συγκατάθεση των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, από νομικές οντότητες εγκατεστημένες στα κράτη μέλη,
- β) οι δράσεις σχετίζονται με τα τμήματα ή τους κόμβους που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη στα παραρτήματα των στρατιωτικών απαιτήσεων για τη στρατιωτική κινητικότητα εντός και εκτός ΕΕ, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 20 Νοεμβρίου 2018, ή σε οποιονδήποτε μεταγενέστερο κατάλογο που εκδίδεται στη συνέχεια, καθώς και σε οποιονδήποτε περαιτέρω ενδεικτικό κατάλογο έργων προτεραιότητας που προσδιορίζεται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα,
- γ) οι δράσεις μπορεί να αφορούν τόσο την αναβάθμιση των υφιστάμενων στοιχείων υποδομής, όσο και την κατασκευή νέων στοιχείων υποδομής, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις για τις υποδομές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου,
- δ) είναι επιλέξιμες οι δράσεις που υλοποιούν επίπεδο απαιτήσεων για τις υποδομές πέραν του επιπέδου που απαιτείται για τη διπλή χρήση· ωστόσο, το κόστος τους είναι επιλέξιμο μόνο μέχρι το ύψος του ποσού που αντιστοιχεί στο επίπεδο των απαιτήσεων για τη διπλή χρήση· δεν είναι επιλέξιμες οι δράσεις οι οποίες αφορούν τις υποδομές που προορίζονται μόνο για στρατιωτικούς σκοπούς,
- ε) οι δράσεις βάσει του παρόντος άρθρου χρηματοδοτούνται μόνο από το ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο iii) του παρόντος κανονισμού.

2. Η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστική πράξη στην οποία καθορίζονται, κατά περίπτωση, οι απαιτήσεις για τις υποδομές που ισχύουν για ορισμένες κατηγορίες δράσεων υποδομών διπλής χρήσης και η διαδικασία αξιολόγησης για δράσεις που συνδέονται με τις δράσεις υποδομών διπλής χρήσης. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 24 παράγραφος 2.

3. Μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση του ΜΣΕ που προβλέπεται στο άρθρο 23 παράγραφος 2, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή τη μεταφορά του ποσού που δεν έχει δεσμευτεί από το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο iii) στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο i).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Άρθρο 13

Επιχορηγήσεις

Η χορήγηση και η διαχείριση των επιχορηγήσεων βάσει του ΜΣΕ πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον τίτλο VIII του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 14

Κριτήρια ανάθεσης

1. Διαφανή κριτήρια ανάθεσης καθορίζονται στα προγράμματα εργασιών που αναφέρονται στο άρθρο 20 και στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, αφού ληφθούν υπόψη, στον βαθμό που αρμόζει, μόνο τα ακόλουθα στοιχεία:
  - α) ο οικονομικός, κοινωνικός και περιβαλλοντικός αντίκτυπος, συμπεριλαμβανομένου του κλιματικού αντίκτυπου (οφέλη και κόστος του κύκλου ζωής των έργων), της αξιοπιστίας, της πληρότητας και της διαφάνειας της ανάλυσης,
  - β) οι πτυχές της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης, της ασφάλειας, της διαλειτουργικότητας και της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για άτομα με μειωμένη κινητικότητα,
  - γ) η διασυνοριακή διάσταση, η ολοκλήρωση του δικτύου και η εδαφική προσβασιμότητα, μεταξύ άλλων για τα ευρωπαϊκά νησιά και τις εξόχως απόκεντρες περιοχές,
  - δ) η ενωσιακή προστιθέμενη αξία,
  - ε) οι συνέργειες μεταξύ του τομέα των μεταφορών, του τομέα της ενέργειας και του ψηφιακού τομέα,
  - στ) η ωριμότητα της δράσης ενόψει της ανάπτυξης του έργου,
  - ζ) η αρτιότητα της στρατηγικής συντήρησης που προτείνεται για έργο κατά την ολοκλήρωσή του,
  - η) η αρτιότητα του προτεινόμενου σχεδίου υλοποίησης,
  - θ) η καταλυτική επίδραση της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης στις επενδύσεις,
  - ι) η ανάγκη υπέρβασης χρηματοδοτικών εμποδίων, όπως αυτά που δημιουργούν η ανεπαρκής εμπορική βιωσιμότητα, το υψηλό αρχικό κόστος και η έλλειψη χρηματοδότησης από την αγορά,
  - ια) οι δυνατότητες διπλής χρήσης στο πλαίσιο της στρατιωτικής κινητικότητας,
  - ιβ) η συνοχή με ενωσιακά και εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της «προτεραιότητας της ενεργειακής απόδοσης».
2. Κατά την αξιολόγηση των προτάσεων με βάση τα κριτήρια ανάθεσης λαμβάνεται υπόψη, κατά περίπτωση, η ανθεκτικότητα στις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, με αξιολόγηση της ευαισθησίας στην κλιματική αλλαγή και του κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών μέτρων προσαρμογής.
3. Η αξιολόγηση των προτάσεων με βάση τα κριτήρια ανάθεσης διασφαλίζει ότι, εφόσον συντρέχει περίπτωση, όπως προσδιορίζεται στα προγράμματα εργασιών, δράσεις που στηρίζονται από τον ΜΣΕ και περιλαμβάνουν τεχνολογία PNT είναι τεχνικά συμβατές με τα προγράμματα Galileo και EGNOS και με το πρόγραμμα Copernicus.
4. Όσον αφορά δράσεις στον τομέα των μεταφορών, η αξιολόγηση των προτάσεων με βάση τα κριτήρια ανάθεσης διασφαλίζει, εφόσον συντρέχει περίπτωση, ότι οι προτεινόμενες δράσεις είναι σύμφωνες με τα προγράμματα εργασιών για τους διαδρόμους και τις εκτελεστικές πράξεις δυνάμει του άρθρου 47 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 και ότι λαμβάνουν υπόψη τη συμβουλευτική γνώμη του αρμόδιου Ευρωπαϊκού Συντονιστή δυνάμει του άρθρου 45 παράγραφος 8 του ίδιου κανονισμού. Στην αξιολόγηση εξετάζεται επίσης κατά πόσον η υλοποίηση των δράσεων που χρηματοδοτούνται από τον ΜΣΕ ενέχει κινδύνους διαταραχής των ροών εμπορευμάτων και επιβατών στο τμήμα της γραμμής που αφορά το έργο, καθώς και κατά πόσον οι εν λόγω κίνδυνοι έχουν μετριαστεί.
5. Όσον αφορά δράσεις που σχετίζονται με διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τα κριτήρια ανάθεσης λαμβάνουν υπόψη τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 4.
6. Όσον αφορά δράσεις που σχετίζονται με έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα της ψηφιακής συνδεσιμότητας, τα κριτήρια ανάθεσης που καθορίζονται στα προγράμματα εργασιών και στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων λαμβάνουν υπόψη τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφος 4.

Άρθρο 15

Ποσοστά συγχρηματοδότησης

1. Για μελέτες, το ποσό της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 50 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών. Για μελέτες χρηματοδοτούμενες με τα ποσά που μεταφέρονται από το Ταμείο Συνοχής, τα μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης είναι εκείνα που ισχύουν για το Ταμείο Συνοχής όπως προσδιορίζονται στην παράγραφο 2 στοιχείο γ).

2. Για εργασίες στον τομέα των μεταφορών, ισχύουν τα ακόλουθα ανώτατα ποσοστά συγχρηματοδότησης:
- α) για εργασίες που αφορούν τους ειδικούς στόχους του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο i), το ποσό της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 30 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών· ωστόσο, τα ποσοστά συγχρηματοδότησης μπορούν να αυξηθούν σε 50 % κατ' ανώτατο όριο για τις δράσεις:
    - i) που αφορούν διασυνοριακές συνδέσεις, υπό τους όρους που καθορίζονται στο στοιχείο ε) της παρούσας παραγράφου,
    - ii) που στηρίζουν συστήματα τηλεματικών εφαρμογών,
    - iii) που στηρίζουν εσωτερικές πλωτές οδούς ή τη διαλειτουργικότητα των σιδηροδρόμων,
    - iv) που στηρίζουν νέες τεχνολογίες και καινοτομία,
    - v) που στηρίζουν τη βελτίωση υποδομών για την ασφάλεια και
    - vi) για την προσαρμογή των υποδομών μεταφορών για τους σκοπούς των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης, σύμφωνα με το σχετικό ενωσιακό δίκαιο,
  - β) για εργασίες που αφορούν τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii), το ποσό της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 50 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών· ωστόσο, τα ποσοστά συγχρηματοδότησης μπορούν να αυξηθούν σε 85 % κατ' ανώτατο όριο, εάν οι αναγκαίοι πόροι μεταφέρονται στον ΜΣΕ σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 13,
  - γ) όσον αφορά τα ποσά που μεταφέρονται από το Ταμείο Συνοχής, τα μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης· δεν υπερβαίνουν το 85 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών,
  - δ) όσον αφορά τα ποσά από τον Τομέα «Ευρωπαϊκές στρατηγικές επενδύσεις» ύψους 1 559 800 000 EUR, όπως αναφέρονται στο παράρτημα μέρος II πρώτο εδάφιο πρώτη περίπτωση, για την ολοκλήρωση των ελλειπόντων μεγάλων διασυνοριακών σιδηροδρομικών συνδέσεων μεταξύ κρατών μελών επιλέξιμων για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής, τα μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης δεν υπερβαίνουν το 85 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών,
  - ε) για δράσεις που αφορούν διασυνοριακές συνδέσεις, τα αυξημένα ανώτατα ποσοστά συγχρηματοδότησης που προβλέπονται στα στοιχεία α), γ) και δ) της παρούσας παραγράφου μπορούν να ισχύουν μόνο για δράσεις που επιδεικνύουν υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της δράσης όσον αφορά το κριτήριο ανάθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο γ), φέρ' ειπείν μέσω της σύστασης εταιρείας μεμονωμένου έργου, κοινής δομής διαχείρισης ή διμερούς νομοθετικού πλαισίου ή με εκτελεστική πράξη δυνάμει του άρθρου 47 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013· επιπλέον, το ποσοστό συγχρηματοδότησης που εφαρμόζεται σε έργα εκτελούμενα από δομές ενοποιημένης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των κοινοπραξιών σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 στοιχείο α), μπορεί να αυξηθεί κατά 5 %.
3. Για εργασίες στον τομέα της ενέργειας, ισχύουν τα ακόλουθα ανώτατα ποσοστά συγχρηματοδότησης:
- α) για εργασίες που αφορούν τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), το ποσό της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 50 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών,
  - β) τα ποσοστά συγχρηματοδότησης μπορούν να αυξηθούν σε 75 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών κατ' ανώτατο όριο για δράσεις που συνεισφέρουν στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος τα οποία, με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013, παρέχουν σε υψηλό βαθμό ασφάλεια εφοδιασμού σε περιφερειακό ή ενωσιακό επίπεδο, ενισχύουν την αλληλεγγύη της Ένωσης ή προσφέρουν πολύ καινοτόμες λύσεις.
4. Για τις εργασίες στον ψηφιακό τομέα, ισχύουν τα ακόλουθα ανώτατα ποσοστά συγχρηματοδότησης: για τις εργασίες που αφορούν τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ), το ποσό της χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 30 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών.

Τα ποσοστά συγχρηματοδότησης μπορούν να αυξηθούν:

- α) σε 50 % κατ' ανώτατο όριο για δράσεις με ισχυρή διασυνοριακή διάσταση, όπως η αδιάλειπτη κάλυψη με συστήματα 5G κατά μήκος των κύριων διαδρομών μεταφορών ή η ανάπτυξη δικτύων κορμού μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών, και
- β) σε 75 % κατ' ανώτατο όριο για δράσεις που υλοποιούν τη συνδεσιμότητα Gigabit κοινωνικοοικονομικών φορέων.

Δράσεις για την παροχή τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας στις τοπικές κοινότητες, όταν υλοποιούνται μέσω επιχορηγήσεων μικρού ύψους, μπορούν να χρηματοδοτούνται με χρηματοδοτική στήριξη της Ένωσης η οποία καλύπτει έως το 100 % των επιλέξιμων δαπανών, με την επιφύλαξη της αρχής συγχρηματοδότησης.

5. Το ανώτατο ποσοστό συγχρηματοδότησης που ισχύει για δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 είναι το υψηλότερο ανώτατο ποσοστό συγχρηματοδότησης που ισχύει για τους σχετικούς τομείς. Επιπλέον, το ποσοστό συγχρηματοδότησης που εφαρμόζεται στις εν λόγω δράσεις μπορεί να αυξηθεί κατά 10 %.

6. Σε καθένα από τους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας και του ψηφιακού τομέα, όσον αφορά τις εργασίες που πραγματοποιούνται σε εξόχως απόκεντρες περιοχές, ισχύει ειδικό μέγιστο ποσοστό συγχρηματοδότησης 70 %.

Άρθρο 16

Επιλέξιμες δαπάνες

Επιπροσθέτως των κριτηρίων κατά το άρθρο 186 του δημοσιονομικού κανονισμού, ισχύουν τα ακόλουθα κριτήρια επιλεξιμότητας δαπανών:

- α) επιλέξιμες είναι μόνο οι δαπάνες που προκύπτουν σε κράτη μέλη, εκτός εάν έργο κοινού ενδιαφέροντος ή διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αφορούν το έδαφος μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών όπως αναφέρεται στο άρθρο 5 ή το άρθρο 11 παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού ή διεθνή ύδατα και εφόσον η δράση είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων του συγκεκριμένου έργου,
- β) το κόστος εξοπλισμού, εγκαταστάσεων και υποδομής που θεωρείται κεφαλαιουχική δαπάνη από τον δικαιούχο είναι επιλέξιμο στην ολότητά του,
- γ) οι δαπάνες για την αγορά γης δεν αποτελούν επιλέξιμο κόστος, εκτός των κονδυλίων που μεταφέρονται από το Ταμείο Συνοχής στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το άρθρο 64 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060,
- δ) στις επιλέξιμες δαπάνες δεν περιλαμβάνεται ο φόρος προστιθεμένης αξίας.

Άρθρο 17

Συνδυασμός των επιχορηγήσεων με άλλες πηγές χρηματοδότησης

1. Οι επιχορηγήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε συνδυασμό με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες ή άλλα αναπτυξιακά και δημόσια χρηματοοικονομικά ιδρύματα, καθώς και από χρηματοοικονομικά ιδρύματα και επενδυτές του ιδιωτικού τομέα, μεταξύ άλλων μέσω συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

2. Η χρήση των επιχορηγήσεων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να πραγματοποιηθεί με ειδικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

Άρθρο 18

Μείωση ή λήξη των επιχορηγήσεων

1. Εκτός από τους λόγους που προσδιορίζονται στο άρθρο 131 παράγραφος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού, το ποσό της επιχορήγησης μπορεί, εκτός δεόντως αιτιολογημένων εξαιρέσεων, να μειωθεί για τους ακόλουθους λόγους:

- α) για μελέτες, η δράση δεν άρχισε εντός ενός έτους από την ημερομηνία έναρξης που αναφέρεται στη συμφωνία επιχορήγησης,
- β) για εργασίες, η δράση δεν άρχισε εντός δύο ετών από την ημερομηνία έναρξης που αναφέρεται στη συμφωνία επιχορήγησης,
- γ) ύστερα από επανεξέταση της προόδου της δράσης, διαπιστώθηκε ότι η υλοποίηση της δράσης υπέστη τόσο σημαντικές καθυστερήσεις, ώστε είναι απίθανο να επιτευχθούν οι στόχοι της.

2. Η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να τροποποιηθεί ή να καταγγελθεί με βάση τους λόγους που προσδιορίζονται στην παράγραφο 1.

3. Προτού ληφθεί απόφαση για τη μείωση ή τη λήξη της επιχορήγησης, η περίπτωση εξετάζεται συνολικά και δίνεται στους ενδιαφερόμενους δικαιούχους η δυνατότητα να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους εντός εύλογης προθεσμίας.

4. Οι διαθέσιμες πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων που προκύπτουν από την εφαρμογή των παραγράφων 1 ή 2 του παρόντος άρθρου κατανέμονται σε άλλα προγράμματα εργασιών τα οποία προτείνονται στο πλαίσιο του αντίστοιχου χρηματοδοτικού κονδυλίου όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2.

Άρθρο 19

Σωρευτική, και εναλλακτική χρηματοδότηση

1. Δράση που έχει λάβει συνεισφορά βάσει του ΜΣΕ μπορεί να λάβει επίσης συνεισφορά από άλλο πρόγραμμα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων υπό επιμερισμένη διαχείριση, με την προϋπόθεση ότι οι συνεισφορές δεν καλύπτουν τις ίδιες δαπάνες. Οι κανόνες του σχετικού προγράμματος της Ένωσης εφαρμόζονται στην αντίστοιχη συνεισφορά στη δράση. Η σωρευτική χρηματοδότηση δεν υπερβαίνει τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες της δράσης. Η στήριξη από τα διάφορα προγράμματα της Ένωσης μπορεί να υπολογίζεται κατ' αναλογία σύμφωνα με τα έγγραφα που καθορίζουν τους όρους στήριξης.

2. Το σήμα Σφραγίδας Αριστείας απονέμεται σε δράσεις που πληρούν τις ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις:

- α) έχουν αξιολογηθεί σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του ΜΣΕ,
- β) πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων,
- γ) δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων λόγω δημοσιονομικών περιορισμών.

Οι δράσεις που έχουν λάβει σήμα Σφραγίδας Αριστείας σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο μπορούν να λάβουν στήριξη από το ΕΤΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 67 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 ή από το Ταμείο Συνοχής, χωρίς οποιαδήποτε περαιτέρω αξιολόγηση και υπό τον όρο ότι οι εν λόγω δράσεις συνάδουν με τους στόχους και τους κανόνες του σχετικού Ταμείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 20

Προγράμματα εργασιών

1. Ο ΜΣΕ εκτελείται με προγράμματα εργασιών κατά το άρθρο 110 του δημοσιονομικού κανονισμού.
2. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η διαφάνεια και η προβλεψιμότητα και να βελτιωθεί η ποιότητα των έργων, η Επιτροπή εγκρίνει έως τις 15 Οκτωβρίου 2021 τα πρώτα πολυετή προγράμματα εργασιών. Τα εν λόγω πρώτα πολυετή προγράμματα εργασιών περιλαμβάνουν το χρονοδιάγραμμα των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για τα τρία πρώτα έτη του ΜΣΕ, τα θέματα και τον ενδεικτικό προϋπολογισμό τους, καθώς και ένα μελλοντικό πλαίσιο που θα καλύπτει ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού.
3. Τα προγράμματα εργασιών εγκρίνονται από την Επιτροπή με εκτελεστικές πράξεις. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 24 παράγραφος 2.
4. Όταν εγκρίνει προγράμματα εργασιών στον τομέα της ενέργειας, η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη προσοχή σε έργα κοινού ενδιαφέροντος και συναφείς δράσεις που αποσκοπούν στην περαιτέρω ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, στον τερματισμό της ενεργειακής απομόνωσης και στην εξάλειψη των σημείων συμφόρησης των διασυνδέσεων ηλεκτρικής ενέργειας, με έμφαση στα έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου διασύνδεσης τουλάχιστον 10 % έως το 2020 και 15 % έως το 2030, καθώς και στα έργα που συμβάλλουν στον συγχρονισμό των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας με τα δίκτυα της Ένωσης.

5. Σύμφωνα με το άρθρο 200 παράγραφος 2 του δημοσιονομικού κανονισμού, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί, κατά περίπτωση, να οργανώσει τη διαδικασία επιλογής σε δύο στάδια ως εξής:

- α) οι αιτούντες υποβάλλουν έναν απλοποιημένο φάκελο με σχετικά συνοπτικές πληροφορίες για την προεπιλογή των έργων βάσει περιορισμένου αριθμού κριτηρίων,
- β) οι αιτούντες που προεπιλέγονται κατά το πρώτο στάδιο υποβάλλουν ολοκληρωμένο φάκελο μετά την ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου.

Άρθρο 21

Χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης της Ένωσης

1. Ύστερα από κάθε πρόσκληση υποβολής προτάσεων με βάση τα προγράμματα εργασιών που αναφέρονται στο άρθρο 20, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστική πράξη στην οποία ορίζεται το ποσό χρηματοδοτικής στήριξης που θα χορηγηθεί στα επιλεγμένα έργα ή σε τμήματά τους, καθώς και οι όροι και οι μέθοδοι υλοποίησής τους. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 24 παράγραφος 2.

2. Κατά την υλοποίηση των συμφωνιών επιχορήγησης, οι δικαιούχοι και τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ενημερώνονται από την Επιτροπή σχετικά με τις αλλαγές στα ποσά των επιχορηγήσεων και τα καταβαλλόμενα τελικά ποσά.

3. Οι δικαιούχοι υποβάλλουν εκθέσεις κατά τα οριζόμενα στις αντίστοιχες συμφωνίες επιχορήγησης χωρίς προηγούμενη έγκριση των κρατών μελών. Η Επιτροπή παρέχει στα κράτη μέλη πρόσβαση στις εκθέσεις όσον αφορά τις δράσεις που διεξάγονται στην επικράτειά τους.

Άρθρο 22

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1. Στο παράρτημα μέρος I καθορίζονται δείκτες για την κατάρτιση εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο του ΜΣΕ ως προς την επίτευξη των γενικών και των ειδικών στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3.

2. Για να διασφαλιστεί αποτελεσματική αξιολόγηση της προόδου του ΜΣΕ ως προς την επίτευξη των στόχων της, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 26, για την τροποποίηση του μέρους I του παραρτήματος όσον αφορά τους δείκτες, εφόσον κριθεί αναγκαία, καθώς και για τη συμπλήρωση του παρόντος κανονισμού με διατάξεις σχετικές με διαμόρφωση πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης.

3. Το σύστημα υποβολής εκθέσεων για τις επιδόσεις διασφαλίζει ότι τα στοιχεία με τα οποία παρακολουθούνται η εκτέλεση και τα αποτελέσματα του ΜΣΕ είναι κατάλληλα για την ενδελεχή ανάλυση της προόδου που έχει επιτευχθεί, μεταξύ άλλων για την παρακολούθηση του κλίματος, καθώς και ότι συλλέγονται κατά τρόπο αποδοτικό, αποτελεσματικό και έγκαιρο. Προς τον σκοπό αυτό, επιβάλλονται αναλογικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων στους αποδέκτες των κονδυλίων της Ένωσης και, κατά περίπτωση, στα κράτη μέλη.

4. Η Επιτροπή βελτιώνει τον ειδικό ιστότοπο δημοσιεύοντας, σε πραγματικό χρόνο, χάρτη των υπό υλοποίηση έργων και σχετικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμήσεων αντικτύπου, καθώς και την αξία, τον δικαιούχο, την οντότητα υλοποίησης και την τρέχουσα κατάσταση του έργου. Η Επιτροπή υποβάλλει επίσης ανά διετία εκθέσεις προόδου. Οι εν λόγω εκθέσεις προόδου περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση του ΜΣΕ, σύμφωνα με τους γενικούς και ειδικούς στόχους όπως ορίζονται στο άρθρο 3, διευκρινίζοντας αν οι διάφοροι τομείς κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση, αν η συνολική δημοσιονομική ανάληψη υποχρεώσεων είναι σύμφωνη με το συνολικό χορηγούμενο ποσό, αν τα εν εξελίξει έργα έχουν ολοκληρωθεί σε ικανοποιητικό βαθμό, καθώς και αν συνεχίζει να είναι εφικτή και σκόπιμη η υλοποίησή τους.

Άρθρο 23

Αξιολόγηση

1. Οι αξιολογήσεις διενεργούνται εγκαίρως ώστε τα αποτελέσματά τους να τροφοδοτούν με στοιχεία τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

2. Ενδιάμεση αξιολόγηση του ΜΣΕ διενεργείται όταν υπάρχουν διαθέσιμες επαρκείς πληροφορίες για την εκτέλεση του ΜΣΕ, αλλά το αργότερο τέσσερα έτη από την έναρξη εκτέλεσης του ΜΣΕ.
3. Αφού ολοκληρωθεί η εκτέλεση του ΜΣΕ, αλλά το αργότερο τέσσερα έτη μετά τη λήξη της περιόδου που καθορίζεται στο άρθρο 1, η Επιτροπή διενεργεί τελική αξιολόγηση του ΜΣΕ.
4. Η Επιτροπή υποβάλλει τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων, μαζί με τις παρατηρήσεις της, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Άρθρο 24

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την Επιτροπή Συντονισμού του ΜΣΕ, η οποία μπορεί να συνέχεται υπό διαφορετικές συνθήκες ανάλογα με το αντίστοιχο θέμα. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 25

Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις

1. Ανατίθεται Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 26, συμπληρώνοντας τον παρόντα κανονισμό:
  - α) με τη σύσταση πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης βάσει των δεικτών που ορίζονται στο παράρτημα μέρος I,
  - β) με τον καθορισμό κανόνων σχετικά με την επιλογή των διασυνοριακών έργων στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, πέραν όσων ορίζονται στο παράρτημα μέρος IV, και την κατάρτιση και ενημέρωση του καταλόγου των επιλεγμένων διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 172 δεύτερο εδάφιο ΣΛΕΕ, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 26 του παρόντος κανονισμού:
  - α) για την τροποποίηση του παραρτήματος μέρος III σχετικά με τον ορισμό των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου μεταφορών και την τροποποίηση των προκαθορισμένων τμημάτων του εκτεταμένου δικτύου,
  - β) για την τροποποίηση του παραρτήματος μέρος V σχετικά με κοινού ενδιαφέροντος έργα ψηφιακής συνδεσιμότητας.

Άρθρο 26

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2 και στο άρθρο 25 ανατίθεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028.
3. Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2, το άρθρο 22 παράγραφος 2 και το άρθρο 25 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει την εγκυρότητα των ήδη σε ισχύ κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.

5. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτοχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

6. Κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 2, του άρθρου 22 παράγραφος 2 και του άρθρου 25 τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν εγείρει αντίρρηση το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει η εν λόγω περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντίρρηση. Η εν λόγω περίοδος παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 27

Πληροφόρηση, επικοινωνία και δημοσιότητα

1. Οι αποδέκτες ενωσιακής χρηματοδότησης μνημονεύουν ρητώς την προέλευση των εν λόγω κονδυλίων και εξασφαλίζουν την προβολή της ενωσιακής χρηματοδότησης, ιδίως κατά την προώθηση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους, παρέχοντας συνεκτική, αποτελεσματική και αναλογική στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλαπλά ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.

2. Η Επιτροπή προβαίνει σε ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας σχετικά με τον ΜΣΕ, σχετικά με δράσεις που πραγματοποιήθηκαν δυνάμει του ΜΣΕ και σχετικά με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται στον ΜΣΕ συμβάλλουν επίσης στην προβολή των πολιτικών προτεραιοτήτων της Ένωσης, στον βαθμό που είναι συναφείς με τους στόχους του άρθρου 3.

3. Διασφαλίζονται η διαφάνεια και η δημόσια διαβούλευση σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό και εθνικό δίκαιο.

Άρθρο 28

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

Όταν τρίτη χώρα συμμετέχει στον ΜΣΕ μέσω απόφασης που εκδίδεται δυνάμει διεθνούς συμφωνίας ή βάσει οποιασδήποτε άλλης νομικής πράξης, η τρίτη χώρα παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και την απαιτούμενη πρόσβαση στον αρμόδιο διατάκτη, στην OLAF και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ώστε να είναι σε θέση να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Ως προς την OLAF, τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν το δικαίωμα διενέργειας ερευνών, μεταξύ άλλων και με επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 29

Κατάργηση και μεταβατικές διατάξεις

1. Οι κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 καταργούνται.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχιση ή την τροποποίηση των δράσεων που έχουν ξεκινήσει δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 που εξακολουθεί να εφαρμόζεται στις εν λόγω δράσεις μέχρι τη λήξη τους.

3. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για τον ΜΣΕ μπορεί επίσης να καλύψει τις δαπάνες τεχνικής και διοικητικής συνδρομής, αναγκαίες για τη διασφάλιση της ομαλής μετάβασης στον ΜΣΕ από τα μέτρα που είχαν εγκριθεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1316/2013.

4. Εάν χρειαστεί, μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό της Ένωσης πιστώσεις για την περίοδο μετά το 2027 για την κάλυψη δαπανών που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 5 του παρόντος κανονισμού, ώστε να καταστεί εφικτή η διαχείριση των δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

*Άρθρο 30***Έναρξη ισχύος**

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 7 Ιουλίου 2021.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
D. M. SASSOLI

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
A. LOGAR

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΜΕΡΟΣ Ι

ΔΕΙΚΤΕΣ

Ο ΜΣΕ παρακολουθείται στενά με βάση δέσμη δεικτών που αποσκοπούν στη μέτρηση του βαθμού στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι γενικοί και οι ειδικοί στόχοι του ΜΣΕ και προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο διοικητικός φόρτος και το κόστος. Προς το σκοπό αυτόν, συλλέγονται στοιχεία όσον αφορά την ακόλουθη δέσμη βασικών δεικτών:

Τομείς	Ειδικοί στόχοι	Βασικοί δείκτες
Μεταφορές	Αποτελεσματικά, διασυνδεδεμένα και πολυτροπικά δίκτυα και υποδομές για έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς, προσιτή, ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα.	Αριθμός διασυνοριακών και ελλειπόντων κρίκων που αντιμετωπίζονται με χρηματοδότηση από τον ΜΣΕ (συμπεριλαμβανομένων των δράσεων που αφορούν αστικούς κόμβους, περιφερειακές διασυνοριακές σιδηροδρομικές συνδέσεις, πολυτροπικές πλατφόρμες εφοδιαστικής, θαλάσσιους λιμένες, λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας, συνδέσεις με αερολιμένες και τερματικούς σταθμούς οδικών-σιδηροδρομικών μεταφορών του κεντρικού δικτύου και του εκτεταμένου δικτύου ΔΕΔ-Μ)
		Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που συμβάλλουν στην ψηφιοποίηση των μεταφορών, ιδίως μέσω της ανάπτυξης των ERTMS, RIS, ITS, VTMS/ηλεκτρονικών υπηρεσιών για τη ναυτιλία και SESAR
		Αριθμός σημείων εφοδιασμού με εναλλακτικά καύσιμα που δημιουργήθηκαν ή αναβαθμίστηκαν με χρηματοδότηση από τον ΜΣΕ
		Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που συμβάλλουν στην ασφάλεια των μεταφορών
		Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που συμβάλλουν στην προσβασιμότητα των μεταφορών για άτομα με μειωμένη κινητικότητα
		Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που συμβάλλουν στη μείωση του θορύβου από τις σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές
	Προσαρμογή για τη διπλή χρήση υποδομών μεταφορών	Αριθμός στοιχείων των υποδομών μεταφορών που προσαρμόστηκαν στις απαιτήσεις διπλής χρήσης
Ενέργεια	Συμβολή στη διασυνδεσιμότητα και στην ολοκλήρωση των αγορών	Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που συμβάλλουν σε έργα διασύνδεσης των δικτύων των κρατών μελών και στην εξάλειψη εσωτερικών σημείων συμφόρησης
	Ασφάλεια εφοδιασμού	Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που συμβάλλουν σε έργα διασφάλισης ανθεκτικών δικτύων φυσικού αερίου
		Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που συμβάλλουν στη μετάβαση σε έξυπνα και ψηφιοποιημένα δίκτυα και αυξάνουν τη χωρητικότητα αποθήκευσης ενέργειας
	Βιώσιμη ανάπτυξη με την προώθηση της απαλλαγής από ανθρακούχες εκπομπές	Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που συμβάλλουν σε έργα τα οποία προωθούν την αυξημένη διείσδυση της ανανεώσιμης ενέργειας στα ενεργειακά συστήματα
	Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που συμβάλλουν στη διασυνοριακή συνεργασία στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	

Ψηφιακές τεχνολογίες	Συμβολή στην ανάπτυξη υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας σε ολόκληρη την Ένωση	Νέες συνδέσεις με δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας για κοινωνικοοικονομικούς φορείς και συνδέσεις πολύ υψηλής ποιότητας για τις τοπικές κοινότητες
		Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που καθιστούν εφικτή την κάλυψη 5G κατά μήκος των κύριων διαδρομών μεταφορών
		Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που καθιστούν εφικτές νέες συνδέσεις με δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας
		Αριθμός δράσεων υποστηριζόμενων από τον ΜΣΕ που συμβάλλουν στην ψηφιοποίηση των τομέων της ενέργειας και των μεταφορών

ΜΕΡΟΣ II

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Οι δημοσιονομικοί πόροι που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο i) κατανέμονται ως εξής:

- 60 % για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α): «Δράσεις για αποτελεσματικά, διασυνδεδεμένα, διαλειτουργικά και πολυτροπικά δίκτυα», εκ των οποίων 1 559 800 000 EUR ⁽¹⁾ θα διατεθούν, κατά προτεραιότητα και σε ανταγωνιστική βάση, στην ολοκλήρωση των ελλειπόντων μεγάλων διασυνοριακών σιδηροδρομικών συνδέσεων μεταξύ κρατών μελών επιλέξιμων για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής,
- 40 % για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β): «Δράσεις για έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, πολυτροπική, χωρίς αποκλεισμούς, προσιτή, ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα».

Οι δημοσιονομικοί πόροι που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii), κατανέμονται ως εξής:

- 85 % για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α): «Δράσεις για αποτελεσματικά, διασυνδεδεμένα, διαλειτουργικά και πολυτροπικά δίκτυα»,
- 15 % για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β): «Δράσεις για έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, πολυτροπική, χωρίς αποκλεισμούς, προσιτή, ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα».

Όσον αφορά τις δράσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α), το 85 % των δημοσιονομικών πόρων θα πρέπει να διατεθεί σε δράσεις στο κεντρικό δίκτυο και το 15 % σε δράσεις στο εκτεταμένο δίκτυο.

ΜΕΡΟΣ III

ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

1. Διάδρομοι του κεντρικού δικτύου και ενδεικτικός κατάλογος των προκαθορισμένων διασυνοριακών συνδέσεων και ελλειπόντων κρίκων

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ατλαντικός»	
Χάραξη	Gijón – León – Valladolid A Coruña – Vigo – Orense – León Zaragoza – Pamplona/Logroño – Bilbao Tenerife/Gran Canaria – Huelva/Sanlúcar de Barrameda – Sevilla – Córdoba Algeciras – Bobadilla – Madrid Sines/Lisboa – Madrid – Valladolid Lisboa – Aveiro – Leixões/Porto – ποταμός Douro Sionainn Faing ή Shannon Foynes/Baile Átha Cliath ή Dublin/Corcaigh ή Cork – Le Havre – Rouen – Paris

⁽¹⁾ 1 384 000 000 EUR σε τιμές 2018.

	Aveiro – Valladolid – Vitoria-Gasteiz – Bergara – Bilbao/Bordeaux – Toulouse/Tours – Paris – Le Havre/Metz – Mannheim/Strasbourg Sionainn Faing ή Shannon Foynes/Baile Átha Cliath ή Dublin/Corcaigh ή Cork – Saint Nazaire – Nantes – Tours – Dijon	
Διασυνοριακές συνδέσεις	Évora – Mérida	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Vitoria-Gasteiz – San Sebastián – Bayonne – Bordeaux	
	Aveiro – Salamanca	
	Ποταμός Douro (Via Navegável do Douro)	Εσωτερικές πλωτές οδοί
Ελλείποντες κρίκοι	Μη διαλειτουργικές γραμμές με το εύρος γραμμών της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων στην Ιβηρική Χερσόνησο	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βαλτική – Αδριατική»		
Χάραξη	Gdynia – Gdańsk – Katowice/Śląsków Gdańsk – Warszawa – Katowice/Kraków Katowice – Ostrava – Brno – Wien Szczecin/Świnoujście – Poznań – Wrocław – Ostrava Katowice – Bielsko-Biala – Žilina – Bratislava – Wien Wien – Graz – Villach – Udine – Trieste Udine – Venezia – Padova – Bologna – Ravenna – Ancona Graz – Maribor – Ljubljana – Koper/Trieste	
Διασυνοριακές συνδέσεις	Katowice/Opole – Ostrava – Brno Katowice – Žilina Bratislava – Wien Graz – Maribor Venezia – Trieste – Divača – Ljubljana	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Katowice – Žilina Brno – Wien	Οδικές μεταφορές
Ελλείποντες κρίκοι	Gloggnitz – Mürzzuschlag: Σήραγγα βάσης Semmering Graz – Klagenfurt: Σιδηροδρομική γραμμή και σήραγγα Koralm Koper – Divača	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Μεσόγειος»		
Χάραξη	Algeciras – Bobadilla – Madrid – Zaragoza – Tarragona Madrid – Valencia – Sagunto – Teruel – Zaragoza Sevilla – Bobadilla – Murcia Cartagena – Murcia – Valencia – Tarragona/Palma de Mallorca – Barcelona Tarragona – Barcelona – Perpignan – Narbonne – Toulouse/Marseille – Genova/Lyon – La Spezia/Torino – Novara – Milano – Bologna/Verona – Padova – Venezia – Ravenna/Trieste/ Koper – Ljubljana – Budapest Ljubljana/Rijeka – Zagreb – Budapest – ουκρανική μεθόριος	
Διασυνοριακές συνδέσεις	Barcelona – Perpignan	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Lyon – Torino: σήραγγα βάσης και οδοί εισόδου	
	Nice – Ventimiglia	
	Venezia – Trieste – Divača – Ljubljana	
	Ljubljana – Zagreb	
	Zagreb – Budapest	

	Budapest – Miskolc – ουκρανική μεθόριος	
	Lendava – Letenye	Οδικές μεταφορές
	Vásárosnamény – ουκρανική μεθόριος	
Ελλείποντες κρίκοι	Almería – Murcia	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Μη διαλειτουργικές γραμμές με το εύρος γραμμών της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων στην Ιβηρική Χερσόνησο	
	Perpignan – Montpellier	
	Koper – Divača	
	Rijeka – Zagreb	
	Milano – Cremona – Mantova – Porto Levante/Venezia – Ravenna/Trieste	Εσωτερικές πλωτές οδοί
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βόρεια Θάλασσα – Βαλτική»		
Χάραξη	Luleå – Helsinki – Tallinn – Rīga Ventspils – Rīga Rīga – Kaunas Klaipėda – Kaunas – Vilnius Kaunas – Warszawa Λευκορωσική μεθόριος – Łódź/Poznań – Frankfurt (Oder) – Berlin – Hamburg – Kiel Łódź – Katowice/Wrocław Ουκρανική μεθόριος – Rzeszów – Katowice – Wrocław – Falkenberg – Magdeburg Szczecin/Swinoujście – Berlin – Magdeburg – Braunschweig – Hannover Hannover – Bremen – Bremerhaven/Wilhelmshaven Hannover – Osnabrück – Hengelo – Almelo – Deventer – Utrecht Utrecht – Amsterdam Utrecht – Rotterdam – Antwerpen Hannover/Osnabrück – Köln – Antwerpen	
Διασυνοριακές συνδέσεις	Tallinn – Rīga – Kaunas – Warszawa: Νέα πλήρως διαλειτουργική σιδηροδρομική γραμμή Βαλτικής με το εύρος γραμμών της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Świnoujście/Szczecin – Berlin	Σιδηροδρομικές μεταφορές και εσωτερικές πλωτές οδοί
	Διάδρομος Βαλτικής οδού Εσθονία-Λετονία-Λιθουανία-Πολωνία	Οδικές μεταφορές
Ελλείποντες κρίκοι	Kaunas – Vilnius: τμήμα της νέας πλήρως διαλειτουργικής σιδηροδρομικής γραμμής Βαλτικής με το εύρος γραμμών της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Warszawa/Idzikowice – Poznań/Wrocław, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων με τον προγραμματιζόμενο κεντρικό κόμβο μεταφορών	
	Nord-Ostsee-Kanal	Εσωτερικές πλωτές οδοί
	Berlin – Magdeburg – Hannover· Mittellandkanal· Διώρυγες Δυτικής Γερμανίας	
	Ρήνος, Waal	
	Noordzeekanaal, IJssel, Twentekanaal	
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βόρεια Θάλασσα – Μεσόγειος»		
Χάραξη	Μεθόριος Ηνωμένου Βασιλείου – Baile Átha Cliath ή Dublin – Sionainn Faing ή Shannon Foynes/Corcaigh ή Cork Sionainn Faing ή Shannon Foynes/Baile Átha Cliath ή Dublin/Corcaigh ή Cork – Le Havre/ Calais/Dunkerque/Zeebrugge/Terneuzen/Gent/Antwerpen/Rotterdam/Amsterdam Μεθόριος Ηνωμένου Βασιλείου – Lille – Brussel ή Bruxelles Amsterdam – Rotterdam – Antwerpen – Brussel ή Bruxelles – Luxembourg	

	Luxembourg – Metz – Dijon – Mâcon – Lyon – Marseille Luxembourg – Metz – Strasbourg – Basel Antwerpen/Zeebrugge – Gent – Calais/Dunkerque/Lille – Paris– Rouen – Le Havre		
Διασυνοριακές συνδέσεις	Brussel ή Bruxelles – Luxembourg – Strasbourg	Σιδηροδρομικές μεταφορές	
	Terneuzen – Gent	Εσωτερικές πλωτές οδοί	
	Δίκτυο Seine – Scheldt και οι αντίστοιχες λεκάνες απορροής των ποταμών Seine, Scheldt και Meuse		
	Διάδρομος Ρήνος-Scheldt		
Ελλείποντες κρίκοι	Albertkanaal/Canal Albert και Kanaal Bochoolt-Herentals	Εσωτερικές πλωτές οδοί	
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος»			
Χάραξη	Hamburg – Berlin Rostock – Berlin – Dresden Bremerhaven/Wilhelmshaven – Magdeburg – Dresden Dresden – Ústí nad Labem – Mělník/Praha – Lysá nad Labem/Poříčany – Kolín Kolín – Pardubice – Brno – Wien/Bratislava – Budapest – Arad – Timișoara – Craiova – Calafat – Vidin – Sofia Sofia – μεθόριος Σερβικής Δημοκρατίας/μεθόριος Βόρειας Μακεδονίας Sofia – Plovdiv – Burgas/τουρκική μεθόριος Τουρκική μεθόριος – Αλεξανδρούπολη – Καβάλα – Θεσσαλονίκη – Ιωάννινα – Κακαβιά/ Ηγουμενίτσα Μεθόριος Βόρειας Μακεδονίας — Θεσσαλονίκη Sofia – Θεσσαλονίκη – Αθήνα – Πειραιάς/Ικόνιο – Ηράκλειο – Λεμεσός (Βασιλικό) – Λευκωσία/ Λάρνακα Αθήνα – Πάτρα/Ηγουμενίτσα		
Διασυνοριακές συνδέσεις	Dresden – Praha/Kolín	Σιδηροδρομικές μεταφορές	
	Wien/Bratislava – Budapest		
	Békéscsaba – Arad – Timișoara		
	Craiova – Calafat – Vidin – Sofia – Θεσσαλονίκη		
	Sofia – μεθόριος Σερβικής Δημοκρατίας/μεθόριος Βόρειας Μακεδονίας		
	Τουρκική μεθόριος – Αλεξανδρούπολη		
	Μεθόριος Βόρειας Μακεδονίας – Θεσσαλονίκη		
	Ιωάννινα – Κακαβιά (αλβανική μεθόριος)	Οδικές μεταφορές	
	Drobeta Turnu Severin/Craiova – Vidin – Montana		
	Sofia – μεθόριος Σερβικής Δημοκρατίας		
Ελλείποντες κρίκοι	Hamburg – Dresden – Praha – Pardubice	Εσωτερικές πλωτές οδοί	
Ελλείποντες κρίκοι	Ηγουμενίτσα – Ιωάννινα Praha – Brno Θεσσαλονίκη – Καβάλα – Αλεξανδρούπολη Timișoara – Craiova	Σιδηροδρομικές μεταφορές	
	Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ρήνος – Άλπεις»		
	Χάραξη	Genova – Milano – Lugano – Basel Genova – Novara – Brig – Bern – Basel – Karlsruhe – Mannheim – Mainz – Koblenz – Köln Köln – Düsseldorf – Duisburg – Nijmegen/Arnhem – Utrecht – Amsterdam	

	Nijmegen – Rotterdam – Vlissingen Köln – Liège – Brussel ή Bruxelles – Gent Liège – Antwerpen – Gent – Zeebrugge	
Διασυνοριακές συνδέσεις	Zevenaar – Emmerich – Oberhausen	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Karlsruhe – Basel	
	Milano/Novara – ελβετική μεθόριος	
	Basel – Antwerpen/Rotterdam – Amsterdam	Εσωτερικές πλωτές οδοί
Ελλείποντες κρίκοι	Genova – Tortona/Novi Ligure	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Zeebrugge – Gent	
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ρήνος – Δούναβης»		
Χάραξη	Strasbourg – Stuttgart – München – Wels/Linz Strasbourg – Mannheim – Frankfurt am Main – Würzburg – Nürnberg – Regensburg – Passau – Wels/Linz München/Nürnberg – Praha – Ostrava/Přerov – Žilina – Košice – ουκρανική μεθόριος Wels/Linz – Wien – Bratislava – Budapest – Vukovar Wien/Bratislava – Budapest – Arad – Moravita/Braşov/Craiova – Bucureşti – Giurgiu/ Constanţa – Sulina	
Διασυνοριακές συνδέσεις	München – Praha	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Nürnberg – Plzeň	
	München – Mühldorf – Freilassing – Salzburg	
	Strasbourg – Kehl Appenweier	
	Hranice – Žilina	
	Košice – ουκρανική μεθόριος	
Ελλείποντες κρίκοι	Wien – Bratislava/Budapest	Εσωτερικές πλωτές οδοί
	Bratislava – Budapest	
	Békéscsaba – Arad – Timișoara – μεθόριος Σερβικής Δημοκρατίας	
	Bucureşti – Giurgiu – Rousse	
	Δούναβης (Kehlheim – Constanţa/Midia/Sulina) και οι αντίστοιχες λεκάνες απορροής των ποταμών Váh, Sava και Tisza	Οδικές μεταφορές
	Zlín – Žilina	
	Timișoara – μεθόριος Σερβικής Δημοκρατίας	
Ελλείποντες κρίκοι	Stuttgart – Ulm	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Salzburg – Linz	
	Craiova – Bucureşti	
	Arad – Sighişoara – Braşov – Predeal	
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Σκανδιναβία – Μεσόγειος»		
Χάραξη	Ρωσική μεθόριος – Hamina/Kotka – Helsinki – Turku/Naantali – Stockholm – Örebro (Hallsberg)/Linköping – Malmö Narvik/Oulu – Luleå – Umeå – Stockholm/Örebro (Hallsberg) Oslo – Göteborg – Malmö – Trelleborg Malmö – København – Fredericia – Aarhus – Aalborg – Hirtshals/Frederikshavn København – Kolding/Lübeck – Hamburg – Hannover Bremerhaven – Bremen – Hannover – Nürnberg	

	Rostock – Berlin – Halle/Leipzig – Erfurt – München Nürnberg – München – Innsbruck – Verona – Bologna – Ancona/Firenze Livorno/La Spezia – Firenze – Roma – Napoli – Bari – Taranto – Valletta/Marsaxlokk Cagliari – Napoli – Gioia Tauro – Palermo/Augusta – Valletta/Marsaxlokk	
Διασυνοριακές συνδέσεις	Ρωσική μεθόριος – Helsinki	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	København – Hamburg: Οδοί εισόδου στη σταθερή ζεύξη Fehmarnbelt	
	München – Wörgl – Innsbruck – Fortezza – Bolzano – Trento – Verona: Σήραγγα βάσης Brenner και οι οδοί εισόδου σε αυτήν	
	Göteborg – Oslo	
	København – Hamburg: Σταθερή ζεύξη Fehmarnbelt	Σιδηροδρομικές/οδικές μεταφορές

2. Ενδεικτικός κατάλογος προκαθορισμένων διασυνοριακών συνδέσεων του εκτεταμένου δικτύου

Τα διασυνοριακά τμήματα του εκτεταμένου δικτύου που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii) περιλαμβάνουν ιδίως τα ακόλουθα τμήματα:

Baile Átha Cliath ή Dublin/Letterkenny — μεθόριος Ηνωμένου Βασιλείου	Οδικές μεταφορές
Pau – Huesca	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Lyon – ελβετική μεθόριος	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Athus – Mont-Saint-Martin	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Breda – Venlo – Viersen – Duisburg	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Antwerpen – Duisburg	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Mons – Valenciennes	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Gent – Terneuzen	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Heerlen – Aachen	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Groningen – Bremen	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Stuttgart – ελβετική μεθόριος	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Gallarate/Sesto Calende – ελβετική μεθόριος	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Berlin – Rzepin/Horka – Wrocław	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Praha – Linz	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Villach – Ljubljana	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Pivka – Rijeka	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Plzeň – České Budějovice – Wien	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Wien – Győr	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Graz – Celldömölk – Győr	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Neumarkt – Kalham – Mühldorf	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Διάδρομος Amber Πολωνία-Σλοβακία-Ουγγαρία	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Διάδρομος Καρπάθιας οδού, μεθόριος Λευκορωσίας/Ουκρανίας-Πολωνία-Σλοβακία-Ουγγαρία-Ρουμανία	Οδικές μεταφορές
Focșani – μολδαβική μεθόριος	Οδικές μεταφορές

Budapest – Osijek – Svilaj (μεθόριος Βοσνίας-Ερζεγοβίνης)	Οδικές μεταφορές
Faro – Huelva	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Porto – Vigo	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Giurgiu – Varna	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Svilengrad – Πύθιο	Σιδηροδρομικές μεταφορές

3. Στοιχεία του εκτεταμένου δικτύου που βρίσκονται σε κράτη μέλη τα οποία δεν έχουν χερσαία σύνορα με άλλο κράτος μέλος.

ΜΕΡΟΣ IV

ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

1. Στόχος των διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

Τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προάγουν τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα του προγραμματισμού, της ανάπτυξης και της αξιοποίησης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, ενώ παράλληλα διευκολύνουν την ενσωμάτωσή τους μέσω εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας και με στόχο τη συμβολή στη μακροπρόθεσμη στρατηγική της Ένωσης για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές.

2. Γενικά κριτήρια

Για να χαρακτηριστεί ένα έργο ως διασυνοριακό έργο στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, πρέπει να πληροί όλα τα ακόλουθα γενικά κριτήρια:

- το έργο περιλαμβάνεται σε συμφωνία συνεργασίας ή οποιοδήποτε άλλο είδος ρύθμισης μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών ή μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών, όπως ορίζεται στα άρθρα 8, 9, 11 και 13 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001,
- το έργο επιφέρει εξοικονόμηση κόστους στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή οφέλη στην ενοποίηση του συστήματος, στην ασφάλεια εφοδιασμού ή στην καινοτομία ή και τα δύο, σε σύγκριση με παρόμοιο έργο ή έργο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που υλοποιείται μεμονωμένα από ένα από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη,
- τα ενδεχόμενα συνολικά οφέλη της συνεργασίας υπερτερούν του κόστους του έργου, ακόμη και μακροπρόθεσμα, σύμφωνα με την αξιολόγηση βάσει της ανάλυσης κόστους/οφέλους που αναφέρεται στο σημείο 3 του παρόντος μέρους και με εφαρμογή των μεθοδολογιών που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

3. Ανάλυση κόστους/οφέλους

- κόστος παραγωγής ενέργειας,
- κόστος της ενοποίησης του συστήματος,
- κόστος στήριξης,
- εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου,
- ασφάλεια εφοδιασμού,
- ατμοσφαιρική και άλλη τοπική ρύπανση, όπως επιπτώσεις στην τοπική φύση και στο περιβάλλον,
- καινοτομία.

4. Διαδικασία

- Οι φορείς υλοποίησης έργου, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών, το οποίο είναι δυνατόν επιλέξιμο ως διασυνοριακό έργο στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας βάσει συμφωνίας συνεργασίας ή οποιοδήποτε άλλου είδους ρύθμισης μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών μελών ή μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών, όπως ορίζεται στα άρθρα 8, 9, 11 και 13 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, και το οποίο επιδιώκει να του χορηγηθεί καθεστώς διασυνοριακού έργου στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας υποβάλλουν στην Επιτροπή αίτηση

επιλογής ως διασυνοριακό έργο στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η αίτηση περιλαμβάνει τις σχετικές πληροφορίες που επιτρέπουν στην Επιτροπή να αξιολογήσει το έργο με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στα σημεία 2 και 3 του παρόντος μέρους, σύμφωνα με τις μεθοδολογίες που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού.

Η Επιτροπή διασφαλίζει ότι στους φορείς υλοποίησης έργου παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλλουν αίτηση για ένταξη στο καθεστώς διασυνοριακού έργου στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας τουλάχιστον μία φορά ετησίως.

- β) Η Επιτροπή προβαίνει στη συγκρότηση και αναλαμβάνει την προεδρία ομάδας για τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η οποία απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο από κάθε κράτος μέλος και έναν εκπρόσωπο της Επιτροπής. Η ομάδα εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό της.
- γ) Τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, η Επιτροπή οργανώνει τη διαδικασία για την επιλογή των διασυνοριακών έργων. Μετά την αξιολόγηση των έργων, η Επιτροπή υποβάλλει στην ομάδα που αναφέρεται στο στοιχείο β) του παρόντος σημείου κατάλογο επιλέξιμων έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας τα οποία πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 7 και του στοιχείου δ) του παρόντος σημείου.
- δ) Η ομάδα που αναφέρεται στο στοιχείο β) λαμβάνει συναφείς πληροφορίες, εκτός εάν είναι εμπορικά ευαίσθητες, σχετικά με τα επιλέξιμα έργα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο τον οποίο υπέβαλε η Επιτροπή όσον αφορά τα ακόλουθα κριτήρια:
- i) επιβεβαίωση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής για όλα τα έργα,
  - ii) πληροφορίες σχετικά με τον μηχανισμό συνεργασίας που αφορά ένα έργο και πληροφορίες σχετικά με τον βαθμό στον οποίο ένα έργο έχει την υποστήριξη ενός ή περισσότερων κρατών μελών,
  - iii) περιγραφή του στόχου του έργου, συμπεριλαμβανομένων της εκτιμώμενης χωρητικότητας (σε kW) και, εφόσον είναι διαθέσιμη, της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (σε kWh ανά έτος), καθώς και του συνολικού κόστους του έργου και των επιλέξιμων δαπανών, σε ευρώ,
  - iv) πληροφορίες σχετικά με την αναμενόμενη ενωσιακή προστιθέμενη αξία σύμφωνα με το σημείο 2 στοιχείο β) του παρόντος μέρους, καθώς και σχετικά με το αναμενόμενο κόστος, τα αναμενόμενα οφέλη και την αναμενόμενη ενωσιακή προστιθέμενη αξία σύμφωνα με το σημείο 2 στοιχείο γ) του παρόντος μέρους.
- ε) Η ομάδα μπορεί να προσκαλεί στις συνεδριάσεις της, ανάλογα με την περίπτωση, φορείς υλοποίησης επιλέξιμων έργων, αντιπροσώπους των τρίτων χωρών που συμμετέχουν σε επιλέξιμα έργα και οποιουδήποτε άλλους σχετικούς συμφεροντούχους.
- στ) Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, η ομάδα συμφωνεί σε σχέδιο καταλόγου διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με στόχο την έγκρισή του σύμφωνα με το στοιχείο ζ).
- ζ) Η Επιτροπή εγκρίνει τον τελικό κατάλογο των επιλεγμένων διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με κατ' εξουσιοδότηση πράξη βάσει σχεδίου καταλόγου που αναφέρεται στο στοιχείο στ) και λαμβάνοντας υπόψη το στοιχείο θ). Η Επιτροπή δημοσιεύει επίσης στον ιστότοπό της τον κατάλογο των επιλεγμένων διασυνοριακών έργων στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ο εν λόγω κατάλογος αναθεωρείται ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν και τουλάχιστον κάθε δύο χρόνια.
- η) Η ομάδα παρακολουθεί την υλοποίηση των έργων που περιέχει ο τελικός κατάλογος και διατυπώνει συστάσεις για τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να ξεπεραστούν πιθανές καθυστερήσεις στην υλοποίησή τους. Για τον σκοπό αυτό, οι φορείς υλοποίησης των επιλεγμένων έργων παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση των έργων τους.
- θ) Όταν επιλέγει τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η Επιτροπή έχει ως στόχο να διασφαλίσει κατάλληλη γεωγραφική ισορροπία κατά την επιλογή τέτοιων έργων. Για την επιλογή των έργων μπορεί να γίνουν περιφερειακές ομαδοποιήσεις.
- ι) Ένα έργο δεν μπορεί να επιλεγεί ως διασυνοριακό έργο στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή, αν έχει επιλεγεί, του αφαιρείται το εν λόγω καθεστώς, αν οι πληροφορίες που αποτέλεσαν καθοριστικό παράγοντα κατά την αξιολόγηση ήταν εσφαλμένες ή αν το έργο δεν είναι σύμφωνο με το ενωσιακό δίκαιο.

ΜΕΡΟΣ V

ΚΟΙΝΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΣΥΝΔΕΣΙΜΟΤΗΤΑΣ

1. Συνδεσιμότητα Gigabit, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων 5G και άλλης υπερσύγχρονης συνδεσιμότητας για κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες.

Οι δράσεις ιεραρχούνται κατά προτεραιότητα αφού ληφθεί υπόψη η λειτουργία των κοινωνικοοικονομικών παραγόντων, η συνάφεια των ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών που καθίστανται εφικτές με την παροχή υποκείμενης συνδεσιμότητας, καθώς και τα ενδεχόμενα κοινωνικοοικονομικά οφέλη για πολίτες, επιχειρήσεις και τοπικές κοινότητες, περιλαμβανομένης της δημιουργούμενης πρόσθετης κάλυψης ζώνης, σχετικά με τα νοικοκυριά. Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός κατανέμεται με γεωγραφικά ισόρροπο τρόπο μεταξύ των κρατών μελών.

Δίνεται προτεραιότητα σε δράσεις που συμβάλλουν στη συνδεσιμότητα Gigabit, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων 5G και άλλης υπερσύγχρονης συνδεσιμότητας, για:

- a) νοσοκομεία και ιατρικά κέντρα, σύμφωνα με τις προσπάθειες ψηφιοποίησης του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης, με στόχο τη βελτίωση της ευημερίας των πολιτών της Ένωσης και την αλλαγή του τρόπου με τον οποίο παρέχονται στους ασθενείς οι υπηρεσίες υγείας και περίθαλψης,
  - β) εκπαιδευτικά και ερευνητικά κέντρα, στο πλαίσιο των προσπαθειών να διευκολυνθεί η χρήση, μεταξύ άλλων, πληροφορικής υψηλής ταχύτητας, εφαρμογών νέφους και μαζικών δεδομένων, να γεφυρωθούν τα χάσματα ψηφιακής υστέρησης και να υπάρξει καινοτομία στα εκπαιδευτικά συστήματα, να βελτιωθούν τα μαθησιακά αποτελέσματα, να ενισχυθεί η ισότητα και να βελτιωθεί η αποδοτικότητα,
  - γ) αδιάλειπτη ασύρματη ευρυζωνική κάλυψη 5G σε όλες τις αστικές περιοχές έως το 2025.
2. Ασύρματη συνδεσιμότητα στις τοπικές κοινότητες

Οι δράσεις που αποσκοπούν στην παροχή τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας σε κέντρα του τοπικού δημόσιου βίου, συμπεριλαμβανομένων υπαίθριων χώρων όπου έχει πρόσβαση το ευρύ κοινό οι οποίοι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον δημόσιο βίο των τοπικών κοινοτήτων, πληρούν τους κάτωθι όρους ώστε να είναι επιλέξιμες για να λάβουν χρηματοδότηση:

- a) υλοποιούνται από φορέα του δημόσιου τομέα όπως αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο, ο οποίος είναι σε θέση να σχεδιάσει και να επιβλέπει την εγκατάσταση τοπικών σημείων ασύρματης πρόσβασης σε κλειστούς ή υπαίθριους δημόσιους χώρους, όπως επίσης και να διασφαλίσει τουλάχιστον για μία τριετία τη χρηματοδότηση του κόστους λειτουργίας των εν λόγω τοπικών σημείων ασύρματης πρόσβασης,
- β) βασίζονται σε ψηφιακά δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας που προσφέρουν στους χρήστες διαδικτυακή εμπειρία πολύ υψηλής ποιότητας η οποία:
  - i) είναι δωρεάν και χωρίς όρους που εισάγουν διακρίσεις, εύκολα προσβάσιμη και προστατευμένη και χρησιμοποιεί τον πιο πρόσφατο και τον βέλτιστο διαθέσιμο εξοπλισμό, είναι δε κατάλληλη για την παροχή συνδεσιμότητας υψηλής ταχύτητας στους χρήστες και
  - ii) υποστηρίζει τη διαδεδομένη και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε καινοτόμες ψηφιακές υπηρεσίες,
- γ) χρησιμοποιούν την κοινή οπτική ταυτότητα που θα παρασχεθεί από την Επιτροπή και παρέχουν συνδέσεις με σχετικά πολυγλωσσικά επιγραμμικά εργαλεία,
- δ) με σκοπό την επίτευξη συνεργειών και την αύξηση της χωρητικότητας και τη βελτίωση της εμπειρίας των χρηστών, διευκολύνουν την ανάπτυξη σημείων ασύρματης πρόσβασης μικρής εμβέλειας έτοιμων για 5G, όπως ορίζεται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/1972, και
- ε) παρέχουν τη δέσμευση ότι θα προμηθεύσουν τον απαραίτητο εξοπλισμό και/ή τις σχετικές υπηρεσίες εγκατάστασης σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο για να διασφαλίσουν ότι τα έργα δεν προκαλούν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

Η χρηματοδοτική στήριξη της Ένωσης διατίθεται σε οργανισμούς του δημόσιου τομέα υπό την έννοια του άρθρου 3 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) που αναλαμβάνουν την παροχή, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας, δωρεάν και χωρίς όρους που εισάγουν διακρίσεις, με την εγκατάσταση τοπικών σημείων ασύρματης πρόσβασης.

Οι χρηματοδοτούμενες δράσεις δεν αναπαράγουν υφιστάμενες ιδιωτικές ή δημόσιες δωρεάν προσφορές με παρόμοια χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της ποιότητας, στον ίδιο δημόσιο χώρο.

(*) Οδηγία (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα (ΕΕ L 327 της 2.12.2016, σ. 1).

Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός κατανέμεται με γεωγραφικά ισόρροπο τρόπο μεταξύ των κρατών μελών.

Αν συντρέχει περίπτωση, διασφαλίζεται συντονισμός και συνοχή με τις δράσεις που στηρίζει ο ΜΣΕ και οι οποίες προωθούν την πρόσβαση κοινωνικοοικονομικών παραγόντων σε δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας ικανά να παρέχουν συνδεσιμότητα Gigabit, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων 5G και άλλης υπερσύγχρονης συνδεσιμότητας.

3. Ενδεικτικός κατάλογος διαδρόμων 5G και διασυνοριακών συνδέσεων κορμού επιλέξιμων για χρηματοδότηση

Σύμφωνα με τους στόχους της κοινωνίας των Gigabit που ορίζονται από την Επιτροπή για να διασφαλιστεί ότι οι σημαντικές επίγειες διαδρομές μεταφορών έχουν αδιάλειπτη κάλυψη 5G έως το 2025, οι δράσεις υλοποίησης αδιάλειπτης κάλυψης με συστήματα 5G σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 4 στοιχείο γ) περιλαμβάνουν, ως πρώτο βήμα, δράσεις στα διασυνοριακά τμήματα πειραματικής εφαρμογής συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας (CAM) και, ως δεύτερο βήμα, δράσεις σε εκτενέστερα τμήματα με σκοπό την ευρύτερης κλίμακας ανάπτυξη CAM κατά μήκος των διαδρόμων, όπως αναφέρεται στον πίνακα που ακολουθεί (ενδεικτικός κατάλογος). Οι διάδρομοι του ΔΕΔ-Μ χρησιμοποιούνται ως βάση προς τον σκοπό αυτό, αλλά η ανάπτυξη δικτύων 5G δεν περιορίζεται κατ' ανάγκην στους εν λόγω διαδρόμους ^(*).

Επιπλέον, στηρίζονται επίσης δράσεις για την υποστήριξη της ανάπτυξης δικτύων κορμού, μεταξύ άλλων με υποβρύχια καλώδια μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών ή που συνδέουν ευρωπαϊκά νησιά, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 4 στοιχείο δ), ώστε να υπάρχει η αναγκαία εφεδρεία σε τέτοιες κρίσιμες υποδομές και να αυξηθούν η χωρητικότητα και ανθεκτικότητα των ψηφιακών δικτύων της Ένωσης.

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ατλαντικός»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της CAM	Porto – Vigo
	Mérida – Évora
	Paris – Amsterdam – Frankfurt am Main
	Aveiro – Salamanca
	San Sebastián – Biarritz
Εκτενέστερο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας ανάπτυξη της CAM	Metz – Paris – Bordeaux – Bilbao – Vigo – Porto – Lisboa
	Bilbao – Madrid – Lisboa
	Madrid – Mérida – Sevilla – Tarifa
Ανάπτυξη δικτύων κορμού, μεταξύ άλλων με υποβρύχια καλώδια	Νήσοι Açores/Madeira – Lisboa
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βαλτική – Αδριατική»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της CAM	
Εκτενέστερο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας ανάπτυξη της CAM	Gdańsk – Warszawa – Brno – Wien – Graz – Ljubljana – Koper/Trieste
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Μεσόγειος»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της CAM	
Εκτενέστερο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας ανάπτυξη της CAM	Budapest – Zagreb – Ljubljana – Rijeka – Split – Dubrovnik
	Ljubljana – Zagreb – Slavonski Brod – Bajakovo (μεθόριος με τη Σερβία)
	Slavonski Brod – Đakovo – Osijek

^(*) Τα τμήματα με πλάγιους χαρακτήρες βρίσκονται εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ, αλλά περιλαμβάνονται στους διαδρόμους 5G.

	Montpellier – Narbonne – Perpignan – Barcelona – Valencia – Málaga – Tarifa με επέκταση σε Narbonne – Toulouse
Ανάπτυξη δικτύων κορμού, μεταξύ άλλων με υποβρύχια καλώδια	Υποβρύχια καλωδιακά δίκτυα Lisboa – Marseille – Milano
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βόρεια Θάλασσα – Βαλτική»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της CAM	Warszawa – Kaunas – Vilnius
	Kaunas – Klaipėda
Εκτενέστερο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας ανάπτυξη της CAM	Tallinn – Rīga – Kaunas – μεθόριος Λιθουανίας/Πολωνίας – Warszawa
	Μεθόριος Λευκορωσίας/Λιθουανίας – Vilnius – Kaunas – Klaipėda
	Καρπάθια Οδός: Klaipėda – Kaunas – Elk – Białystok – Lublin – Rzeszów – Barwinek – Košice
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βόρεια Θάλασσα – Μεσόγειος»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της CAM	Metz – Merzig – Luxembourg
	Rotterdam – Antwerp – Eindhoven
Εκτενέστερο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας ανάπτυξη της CAM	Amsterdam – Rotterdam – Breda – Lille – Paris
	Brussel ή Bruxelles – Metz – Basel
	Mulhouse – Lyon – Marseille
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της CAM	Sofia – Θεσσαλονίκη – Beograd
Εκτενέστερο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας ανάπτυξη της CAM	Berlin – Praha – Brno – Bratislava – Timișoara – Sofia – τουρκική μεθόριος
	Bratislava – Košice
	Sofia – Θεσσαλονίκη – Αθήνα
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ρήνος – Άλπεις»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της CAM	Bologna – Innsbruck – München (διάδρομος Brenner)
Εκτενέστερο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας ανάπτυξη της CAM	Rotterdam – Oberhausen – Frankfurt am Main
	Basel – Milano – Genova
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ρήνος – Δούναβης»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της CAM	
Εκτενέστερο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας ανάπτυξη της CAM	Frankfurt am Main – Passau – Wien – Bratislava – Budapest – Osijek – Vukovar – București – Constanța
	București – Iași
	Karlsruhe – München – Salzburg – Wels
	Frankfurt am Main – Strasbourg

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Σκανδιναβία – Μεσόγειος»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της CAM	Oulu – Tromsø Oslo – Stockholm – Helsinki
Εκτενέστερο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας ανάπτυξη της CAM	Turku – Helsinki – ρωσική μεθόριος
	Oslo – Malmö – København – Hamburg – Würzburg – Nürnberg – München – Rosenheim – Verona – Bologna – Napoli – Catania – Palermo
	Stockholm – Malmö
	Napoli – Bari – Taranto
	Aarhus – Esbjerg – Padborg
